

PLAN
OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY
ORAZ PROCEDURY ORGANIZACYJNE
w Żłobku IQ Academy

Dokument opracowany na podstawie standardów **niezbędnych w zakresie pracy z dziećmi, organizacji pracy personelu oraz współpracy z rodzicami.**

STANDARD 1
Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny
z uwzględnieniem praw dziecka

1.1 Zakres metodyczny planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego:

1.1.1 Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne:

- Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego;
- stały, bezpośredni nadzór personelu nad dziećmi podczas wszystkich aktywności;
- organizację przestrzeni w sposób bezpieczny, dostosowany do wieku i możliwości dzieci;
- reagowanie na potrzeby dzieci w sposób spokojny, przewidywalny i adekwatny do sytuacji;
- zapewnienie stałego rytmu dnia, sprzyjającego poczuciu stabilności i bezpieczeństwa;
- budowanie relacji opartych na zaufaniu, bliskości i szacunku;
- minimalizowanie sytuacji stresowych poprzez wcześniejsze informowanie dzieci o zmianach w ciągu dnia.
- Wspieranie harmonijnego rozwoju psychoruchowego dzieci:
- organizowanie codziennych aktywności ruchowych dostosowanych do etapu rozwoju dzieci;
- umożliwianie dzieciom swobodnej eksploracji otoczenia;
- wspieranie rozwoju motoryki małej i dużej podczas zabaw, czynności samoobsługowych i zajęć tematycznych;
- dostosowanie tempa działań do indywidualnych możliwości dzieci;
- obserwację rozwoju dzieci i modyfikowanie działań w zależności od ich potrzeb.
- Poszanowanie godności, indywidualności i praw dziecka zgodnie z Konwencją o prawach dziecka:
- traktowanie każdego dziecka z szacunkiem, niezależnie od jego wieku, temperamentu i umiejętności;

- uwzględnianie indywidualnych potrzeb dzieci w codziennych czynnościach;
- poszanowanie prawa dziecka do prywatności, w szczególności podczas czynności higienicznych;
- unikanie przymusu, zawstydzania i oceniania dziecka;
- umożliwianie dzieciom wyrażania emocji i potrzeb w bezpieczny sposób.
- Wspieranie samodzielności, ciekawości poznawczej i kompetencji społecznych:
- zachęcanie dzieci do podejmowania samodzielnych prób podczas czynności samoobsługowych (jedzenie, ubieranie się, higiena);
- umożliwianie dzieciom dokonywania wyborów w sprawach ich dotyczących (np. wybór zabaw, aktywności);
- organizowanie sytuacji sprzyjających współdziałaniu dzieci w grupie;
- wspieranie inicjatywy dzieci i odpowiadanie na ich pytania;
- stwarzanie warunków do swobodnej zabawy i eksploracji.
- wzmacnianie wysiłku dziecka, a nie wyłącznie efektów jego działań;
- okazywanie akceptacji i docenianie indywidualnych osiągnięć dziecka;
- umożliwianie dzieciom kończenia rozpoczętych działań we własnym tempie;
- unikanie porównań między dziećmi;
- tworzenie atmosfery sprzyjającej podejmowaniu prób i uczeniu się poprzez doświadczenie.

1.1.2 Metody pracy z dziećmi:

- Metody aktywizujące (zabawa kierowana i swobodna):
  - organizowanie zabaw swobodnych, w których dziecko samodzielnie decyduje o formie aktywności, czasie trwania oraz wykorzystywanych materiałach;
  - prowadzenie zabaw kierowanych, dostosowanych do wieku, możliwości i zainteresowań dzieci;
  - zapewnienie dzieciom dostępu do różnorodnych materiałów i pomocy dydaktycznych;
  - zachęcanie dzieci do aktywnego udziału w proponowanych działaniach bez stosowania przymusu;
  - obserwowanie przebiegu zabaw i reagowanie na potrzeby dzieci w sposób wspierający ich rozwój.
- Metoda obserwacji i podążania za dzieckiem:
  - systematyczną obserwację zachowań, zainteresowań i potrzeb dzieci;

- dostosowywanie działań opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych do aktualnych możliwości i inicjatyw dzieci;
- reagowanie na sygnały wysyłane przez dziecko, zarówno werbalne, jak i niewerbalne;
- modyfikowanie planowanych aktywności w oparciu o obserwacje;
- dokumentowanie obserwacji zgodnie z przyjętym w placówce systemem.
- Metody sensoryczne i polisensoryczne:
  - organizowanie zabaw angażujących różne zmysły dziecka (dotyk, wzrok, słuch, węch, smak);
  - wykorzystywanie naturalnych i bezpiecznych materiałów sensorycznych;
  - umożliwianie dzieciom swobodnego eksperymentowania i doświadczania bodźców;
  - dostosowywanie intensywności bodźców do indywidualnej wrażliwości dzieci;
  - zapewnienie dzieciom warunków sprzyjających koncentracji i poczuciu bezpieczeństwa.
- Metody oparte na codziennych czynnościach (uczenie się przez działanie):
  - włączanie dzieci w codzienne czynności dnia, takie jak przygotowanie do posiłków, porządkowanie przestrzeni, ubieranie się;
  - umożliwianie dzieciom samodzielnego wykonywania prostych czynności adekwatnych do ich wieku;
  - nazywanie czynności i towarzyszących im działań w celu wspierania rozwoju mowy;
  - dawanie dzieciom czasu na samodzielne próby;
  - traktowanie codziennych sytuacji jako okazji edukacyjnych.
- Elementy pedagogiki bliskości i komunikacji empatycznej:
  - budowanie relacji opartych na zaufaniu, szacunku i uważności;
  - reagowanie na emocje dzieci w sposób spokojny i wspierający;
  - nazywanie emocji dziecka oraz akceptowanie ich przeżywania;
  - komunikowanie się z dziećmi w sposób jasny, spokojny i dostosowany do ich wieku;
  - unikanie kar i nagród jako podstawowych narzędzi wychowawczych;
  - wspieranie dzieci w rozwiązywaniu trudnych sytuacji poprzez dialog i towarzyszenie.

1.1.3 Harmonogram dnia:

Stałe elementy dnia:

- przyjmowanie dzieci -odbywa się w sposób spokojny i zorganizowany, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz jego rodziny. W ramach tego

elementu dnia: personel wita każde dziecko indywidualnie, nawiązując bezpośredni kontakt, zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa w momencie rozstania z rodzicem, przekazuje dziecku informacje o planie dnia w sposób dostosowany do jego wieku, prowadzi krótką wymianę informacji z rodzicem dotyczącą samopoczucia dziecka. Przykłady: wspólne wejście do sali, pożegnanie z rodzicem, zaproponowanie dziecku znanej aktywności lub zabawy

- posiłki -organizowane są w stałych porach dnia, w atmosferze spokoju i szacunku, sprzyjającej rozwijaniu samodzielności dzieci. W ramach tego elementu dnia: dzieci zachęcane są do samodzielnego jedzenia, adekwatnie do swoich możliwości, personel wspiera dzieci, nie wyřęczając ich w czynnościach, które mogą wykonać samodzielnie, posiłki traktowane są jako okazja do rozmowy i nauki zasad społecznych, respektowane są indywidualne potrzeby żywieniowe dzieci. Przykłady: samodzielne trzymanie łyżki, wybór ilości jedzenia, wspólne siedzenie przy stole.
- odpoczynek i sen -organizowane są z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dzieci, w warunkach sprzyjających wyciszeniu. W ramach tego elementu dnia: zapewnione są dwie formy odpoczynku: sen lub cicha aktywność, personel dba o odpowiednią atmosferę (cisza, przyciemnione światło), dzieci mają możliwość korzystania z przedmiotów dających poczucie bezpieczeństwa, respektowane jest indywidualne tempo zasypiania. Przykłady: leżakowanie przy spokojnej muzyce, ciche czytanie książek, odpoczynek na dywanie.
- czynności higieniczne -realizowane są w sposób systematyczny, z poszanowaniem godności i autonomii dziecka. W ramach tego elementu dnia: dzieci zachęcane są do samodzielnego mycia rąk i korzystania z toalety, personel informuje dziecko o kolejnych etapach czynności, zapewniona jest intymność podczas czynności higienicznych, stosowane są zasady higieny i bezpieczeństwa. Przykłady: samodzielne mycie rąk przed posiłkiem, zmiana pieluchy z informowaniem dziecka o przebiegu czynności.
- pobyt na świeżym powietrzu -odbywa się codziennie, z wyjątkiem sytuacji wynikających z niekorzystnych warunków atmosferycznych. W ramach tego elementu dnia: dzieci uczestniczą w zabawach ruchowych i swobodnej aktywności; personel umożliwia dzieciom kontakt z naturą, czas pobytu na zewnątrz dostosowany jest do warunków pogodowych i potrzeb dzieci, przestrzegane są zasady bezpieczeństwa. Przykłady: spacer, zabawy w ogrodzie, obserwacja przyrody, zabawy ruchowe na placu zabaw.

Zmienne elementy dnia:

- zajęcia tematyczne -organizowane są w oparciu o aktualne potrzeby, zainteresowania i możliwości rozwojowe dzieci oraz kalendarz wydarzeń. W ramach zajęć tematycznych: personel planuje aktywności wokół jednego zagadnienia (np. pory roku, przyroda, rodzina, emocje), treści przekazywane są w formie dostosowanej

do wieku dzieci, dzieci uczestniczą w zajęciach w sposób aktywny, poprzez działanie i doświadczanie, dopuszczalna jest elastyczność czasu trwania zajęć w zależności od zaangażowania dzieci. Przykłady: tematyczne zabawy dotyczące pogody, poznawanie zwierząt, rozmowy o emocjach, oglądanie ilustracji i przedmiotów związanych z tematem.

- aktywności artystyczne -mają na celu wspieranie ekspresji twórczej dzieci bez narzucania efektu końcowego. W ramach tych aktywności: dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów plastycznych i muzycznych, personel zachęca do samodzielnego działania i eksperymentowania, nie stosuje się oceniania ani porównywania prac dzieci, aktywności dostosowane są do możliwości manualnych dzieci. Przykłady: malowanie palcami, rysowanie kredkami, lepienie z mas plastycznych, zabawy muzyczno-ruchowe, śpiewanie piosenek.
- zabawy ruchowe -organizowane są w sali oraz na świeżym powietrzu i wspierają rozwój motoryki dużej oraz koordynacji ruchowej. W ramach zabaw ruchowych: dzieci uczestniczą w prostych ćwiczeniach i zabawach dostosowanych do ich wieku, personel zapewnia bezpieczną przestrzeń do aktywności, dzieci mają możliwość swobodnego ruchu oraz zabaw kierowanych, aktywności przeplatane są momentami odpoczynku. Przykłady: tory przeszkód, taniec przy muzyce, zabawy z piłkami, naśladowanie ruchów zwierząt.
- zajęcia sensoryczne i poznawcze -wspierają rozwój zmysłów oraz ciekawość poznawczą dzieci. W ramach tych zajęć: dzieci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z różnorodnymi materiałami, personel zachęca do obserwowania, dotykania, słuchania i eksperymentowania, aktywności prowadzone są w atmosferze bezpieczeństwa i swobody, treści przekazywane są poprzez działanie, a nie instrukcję słowną. Przykłady: zabawy z wodą i piaskiem, sortowanie przedmiotów, poznawanie faktur, obserwacja przyrody, proste eksperymenty sensoryczne.

1.1.4 Planowane aktywności

- Aktywności ruchowe -mają na celu wspieranie rozwoju motoryki dużej i małej oraz ogólnej sprawności fizycznej dzieci. W ramach tych aktywności: personel organizuje zabawy ruchowe dostosowane do wieku i możliwości dzieci, zapewnia bezpieczną przestrzeń do swobodnego poruszania się, zachęca dzieci do podejmowania aktywności ruchowej w sposób dobrowolny, dostosowuje intensywność ćwiczeń do indywidualnych potrzeb dzieci. Przykłady: tory przeszkód, zabawy z piłkami, taniec przy muzyce, zabawy naśladowcze, wspinanie się na bezpieczne konstrukcje, zabawy na placu zabaw.
- Aktywności artystyczne -plastyczne, muzyczne, rytmiczne. Aktywności artystyczne wspierają rozwój ekspresji twórczej, wrażliwości estetycznej oraz koordynacji ruchowej dzieci. W ramach tych aktywności: dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów plastycznych i muzycznych, personel stwarza warunki do swobodnej twórczości bez narzucania efektu końcowego, zachęca dzieci do wyrażania siebie poprzez różne formy aktywności artystycznej, zapewnia atmosferę akceptacji i bezpieczeństwa. Przykłady:

malowanie farbami i palcami, rysowanie, lepienie z mas plastycznych, śpiewanie piosenek, zabawy rytmiczne, gra na prostych instrumentach, improwizacje ruchowe.

- Aktywności poznawcze -wspierają rozwój ciekawości poznawczej oraz podstawowych procesów myślowych dzieci. W ramach tych aktywności: personel organizuje sytuacje sprzyjające obserwowaniu zjawisk i otoczenia, umożliwia dzieciom samodzielne doświadczanie i eksperymentowanie, zachęca dzieci do zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi, dostosowuje treści do możliwości rozwojowych dzieci. Przykłady: obserwacja przyrody, zabawy badawcze z wodą i piaskiem, sortowanie przedmiotów, poznawanie cech przedmiotów, proste doświadczenia sensoryczne, oglądanie ilustracji i książek tematycznych.
- Aktywności społeczne -mają na celu wspieranie rozwoju kompetencji społecznych i umiejętności funkcjonowania w grupie. W ramach tych aktywności: personel stwarza okazje do wspólnej zabawy i działania dzieci, wspiera dzieci w nawiązywaniu relacji rówieśniczych, pomaga dzieciom w rozwiązywaniu konfliktów w sposób spokojny i empatyczny, uczy podstawowych zasad współpracy i współdziałania. Przykłady: zabawy zespołowe, wspólne budowanie z klocków, zabawy tematyczne, prace plastyczne wykonywane w grupie, zabawy wymagające czekania na swoją kolej.

1.2 Organizacja i zatwierdzenie planu

1.2.1 Uwzględnienie specyfiki instytucji

1. Dostosowanie planu do dostępnej przestrzeni i jej wyposażenia -należy zaplanować aktywności tak, aby odpowiadały rzeczywistym możliwościom lokalowym, metrażowi, liczbie sal, ich przeznaczeniu i wyposażeniu.
2. Uwzględnienie lokalizacji placówki oraz możliwości kontaktu z naturą -otoczenie instytucji wpływa na formy pracy, inne działania realizuje się w centrum miasta, a inne na wsi lub przy lesie.
3. Racjonalne wykorzystanie zasobów kadrowych i materialnych -uwzględnienie kompetencji pracowników oraz realnych dostępnych pomocy tak, aby nie generować zbędnych kosztów i przeciążenia kadry.

1.2.2 Akceptacja planu

1. Plan jest zatwierdzany przez podmiot prowadzący instytucję opieki.
2. Plan jest udostępniany personelowi i rodzicom.
3. Plan podlega okresowej ewaluacji i aktualizacji.

STANDARD 2 **Organizacja pracy personelu**

2.1 Procedury przebywania osób trzecich

- Każda osoba dorosła spoza personelu i rodziców/opiekunów prawnych po wejściu do budynku ma obowiązek zgłosić się do wyznaczonego pracownika (np. dyrektora, sekretariatu, nauczyciela dyżurującego).
- Pracownik ustala imię i nazwisko, instytucję, którą reprezentuje, cel wizyty, osobę, z którą gość chce się spotkać, przewidywany czas pobytu.
- W razie potrzeby osoba okazuje dokument tożsamości.
- W przypadku odmowy podania danych lub wzbudzenia wątpliwości, pracownik ma prawo odmówić wejścia i powiadomić dyrektora.
- Osoby trzecie przebywają na terenie placówki wyłącznie pod nadzorem pracownika.
- Zabrania się samodzielnego poruszania po budynku, w szczególności wchodzenia do sal zajęć bez zgody nauczyciela, przebywania w szatniach, łazienkach i pomieszczeniach socjalnych, kontaktu z dziećmi bez obecności pracownika.
- Gość porusza się tylko w obszarze niezbędnym do realizacji celu wizyty.
- Niedopuszczalne jest fotografowanie, filmowanie lub nagrywanie dzieci bez zgody dyrektora i rodziców.
- Osoba trzecia zobowiązana jest do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i przepisów BHP obowiązujących w placówce.
- Specjaliści i przedstawiciele instytucji (np. pedagog, kurator, pracownik OPS) -przebywają po wcześniejszym umówieniu wizyty, w obecności dyrektora lub wyznaczonego nauczyciela, z zachowaniem ochrony danych osobowych.
- Serwisanci, konserwatorzy, dostawcy -przebywają tylko w miejscu wykonywania pracy, w miarę możliwości poza godzinami pracy z dziećmi, pod nadzorem pracownika obsługi.
- Studenci, praktykanci, wolontariusze przebywają wyłącznie na podstawie porozumienia/umowy, po zapoznaniu z regulaminem i zasadami ochrony dzieci, stale pod opieką nauczyciela/opiekuna praktyk.
- Goście zaproszeni (np. teatrzyk, warsztaty, policjant) -przebywają w obecności nauczyciela, który odpowiada za przebieg spotkania, dzieci pozostają w tym czasie w dalszym ciągu pod opieką wychowawcy.
- Osoba trzecia zgłasza zakończenie wizyty pracownikowi, pracownik upewnia się, że gość opuścił teren placówki.

- Osoba przebywająca bez zgłoszenia natychmiast zostaje wylegitymowana i odprowadzona do dyrektora. W przypadku odmowy opuszczenia placówki wzywana będzie ochrona/policja. W sytuacji zagrożenia uruchomiamy procedury bezpieczeństwa (zabezpieczenie dzieci, zamknięcie drzwi, powiadomienie służb).

2.2 Procedura przyjmowania i odbierania dzieci

- Osobami uprawnionymi do przyprowadzania dziecka są: rodzic/opiekun prawny, osoba przez niego upoważniona (na piśmie). Osoba przyprowadzająca odpowiada za dziecko do momentu bezpośredniego przekazania go pracownikowi.
- Dzieci przyjmowane są wyłącznie przez upoważniony personel (nauczyciel, wychowawca, dyżurujący pracownik).
- Przekazanie dziecka musi być świadome i bezpośrednie: niedopuszczalne jest pozostawienie dziecka w szatni, korytarzu lub przed budynkiem bez poinformowania pracownika, nauczyciel musi widzieć moment przekazania.
- Personel potwierdza przyjęcie poprzez kontakt słowny z opiekunem, objęcie dziecka opieką (np. wprowadzenie do sali).
- W razie wątpliwości pracownik ma prawo poprosić o dokument tożsamości osoby przyprowadzającej.
- Nauczyciel przy przyjęciu obserwuje stan zdrowia dziecka, zwraca uwagę na objawy chorobowe (gorączka, kaszel, wysypka, wymioty, biegunka, silne osłabienie).
- Dziecko nie zostaje przyjęte do placówki, gdy ma objawy choroby zakaźnej, jego stan wskazuje na zagrożenie zdrowia własnego lub innych dzieci, wymaga podawania leków (bez odrębnych procedur). W takiej sytuacji pracownik informuje rodzica o odmowie przyjęcia i jej przyczynie.
- Od momentu przyjęcia pełną odpowiedzialność za dziecko ponosi placówka do chwili przekazania go osobie upoważnionej.
- Dziecko może odebrać: rodzic/opiekun prawny, osoba pełnoletnia pisemnie upoważniona przez rodzica. Upoważnienie zawiera: imię i nazwisko osoby, numer dokumentu tożsamości, podpis rodzica, zakres (stałe lub jednorazowe), datę. Placówka nie wydaje dziecka osobie nieupoważnionej nawet na prośbę telefoniczną.
- Każdorazowo personel sprawdza tożsamość osoby odbierającej: na podstawie znajomości osoby lub dokumentu tożsamości. W przypadku pierwszego odbioru przez osobę upoważnioną dokument jest obowiązkowy. Przy braku możliwości potwierdzenia tożsamości dziecko nie zostaje wydane.
- Nauczyciel przekazuje dziecko bezpośrednio osobie odbierającej. Od tej chwili odpowiedzialność przejmuje osoba odbierająca, także na terenie placówki i placu zabaw.

- Niedopuszczalne jest odbieranie dziecka przez osoby nieletnie, samodzielne opuszczanie placówki przez dziecko
- W sytuacjach szczególnych np. osoba pod wpływem alkoholu lub środków odurzających Personel odmawia wydania dziecka, informuje dyrektora, kontaktuje się z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną, w razie potrzeby wzywa policję.
- W przypadku brak odbioru dziecka po godzinach pracy nauczyciel kontaktuje się z rodzicami, następnie osobami upoważnionymi do odbioru. Gdy brak kontaktu powiadamia dyrektora. Po wyczerpaniu możliwości kontaktu zawiadamia się policję.
- W przypadku ograniczenie praw rodzicielskich placówka stosuje się wyłącznie do pisemnych orzeczeń sądu przekazanych przez rodziców.

2.3 Procedury postępowania w przypadku choroby dziecka

- Każdy pracownik mający kontakt z dziećmi zobowiązany jest do stałej obserwacji ich samopoczucia i zachowania podczas zajęć, posiłków i zabawy.
- Objawy wymagające reakcji oraz uznane za niepokojące uznaje się w szczególności: podwyższoną temperaturę ciała, dreszcze, kaszel, duszność, katar o nasilonym charakterze, wymioty, biegunka, ból brzucha, wysypka niewiadomego pochodzenia, zaczerwienione oczy, ropna wydzielina, nadmierna senność, apatia lub pobudzenie, ból głowy, ucha, gardła, pogorszenie ogólnego samopoczucia, podejrzenie choroby zakaźnej (np. ospa, szkarlatyna, grypa, rotawirusy). Po zauważeniu objawów nauczyciel: mierzy temperaturę (jeśli placówka posiada zgodę rodzica), ogranicza kontakt dziecka z grupą, informuje dyrektora lub wyznaczonego pracownika.
- Dziecko zostaje odprowadzone do wyznaczonego miejsca izolacji (np. gabinet, pokój pielęgniarki, wydzielony kącik). Warunki izolacji: spokój i komfort psychiczny, opieka osoby dorosłej, dostęp do wody i możliwość odpoczynku, oddzielenie od innych dzieci. Dziecko nie może pozostawać samo.
- Personel stosuje środki higieniczne (rękawiczki jednorazowe, dezynfekcja rąk).
- Placówka nie podaje leków (poza odrębnymi procedurami i zgodą rodzica/lekarza).
- Niezwłocznie po stwierdzeniu objawów pracownik kontaktuje się telefonicznie z rodzicem. Rodzic otrzymuje informację: o stanie dziecka, objawach, konieczności odbioru.
- Rodzic ma obowiązek odebrać dziecko w możliwie najkrótszym czasie.
- Do czasu odbioru dziecko pozostaje pod opieką pracownika w miejscu izolacji.
- W sytuacjach nagłych: (np. utrata przytomności, duszność, drgawki, uraz) wzywa się pogotowie ratunkowe, następnie powiadamia rodzica, zapewnia pierwszą pomoc.
- Dziecko przekazywane jest bezpośrednio rodzicowi/opiekunowi.

- Personel przekazuje informacje o objawach i przebiegu zdarzenia.
- Zaleca się konsultację lekarską.
- W przypadku choroby zakaźnej rodzic zobowiązany jest poinformować placówkę o diagnozie.
- Powrót dziecka może wymagać: ustąpienia objawów, zaświadczenia lekarskiego (zgodnie z regulaminem placówki).

2.4 Program adaptacji dzieci

- Spotkanie informacyjne z rodzicami organizowane przed przyjęciem dziecka. Podczas spotkania: rodzice poznają opiekunki i personel, omawia się organizację dnia, przedstawia zasady funkcjonowania placówki, przekazuje się informacje o potrzebach rozwojowych dzieci, omawia się reakcje adaptacyjne (płacz, wycofanie, złość). Rodzice wypełniają kartę informacyjną o dziecku: zwyczaje żywieniowe, rytm snu, zainteresowania, lęki, sposób uspokajania.
- Proces adaptacji -pierwsze dni: 1–2 godziny z rodzicem następnie krótko bez rodzica
- Kolejne dni (przykład): dzień 1–2: 1–2 godziny, dzień 3–4: do obiadu ,dzień 5–7: do leżakowania, następnie pełny dzień. Czas wydłuża się tylko wtedy, gdy dziecko osiągnie względny komfort emocjonalny.
- Rodzic w pierwszym okresie: przebywa z dzieckiem w sali, stopniowo wycofuje się (najpierw obserwuje, potem wychodzi na chwilę), żegna się krótko i spokojnie. Zasady dla rodzica: brak „uciekania po cichu”, jeden ustalony sposób pożegnania, konsekwencja w odbiorze, zaufanie do opiekuna. Rodzic przekazuje dziecku komunikat: „Przyjdę po ciebie po obiedzie” -konkretna informacją zamiast „zaraz wrócę”.
- Dla indywidualnych potrzeb dziecka można zastosować: szybka adaptacja (kilka dni), adaptacja umiarkowana (1–2 tygodnie), adaptacja wydłużona (nawet 1–4 tygodni). Dostosowuje się czas pobytu, obecność rodzica, wymagania wobec dziecka, udział w zajęciach.
- Metody wspierające adaptację: stały plan dnia (przewidywalność), rytuały (powitanie, pożegnanie, posiłki), opiekun prowadzący to jedna osoba pierwszego kontaktu, dziecko ma przy sobie przytulankę lub przedmiot z domu, nauczyciel zwraca się do dziecka spokojnym tonem głosu.
- Organizacja przestrzeni: kącik wyciszenia, ograniczona liczba bodźców, możliwość obserwacji grupy bez przymusu uczestnictwa.

- Codzienna wymiana informacji dotyczących samopoczucia dziecka, informacji na temat jedzenia, snu oraz relacji z dziećmi. W razie trudności rozmowa indywidualna oraz ustalenie wspólnej strategii działania.

2.5 Warunki swobodnego poruszania się dzieci

- Bezpieczna i dostosowana przestrzeń. Placówka organizuje otoczenie w taki sposób, aby dziecko mogło poruszać się samodzielnie bez narażenia na urazy. Meble są stabilne a krawędzie zaokrąglone. Brak ostrych i drobnych elementów w zasięgu dzieci, zabezpieczone gniazdka elektryczne, przewody elektryczne poza zasięgiem, antypoślizgowe dywany i wykładziny, wyznaczone ciągi komunikacyjne (wolne przejścia).
- Stały nadzór personelu. Nauczyciel widzi wszystkie dzieci w sali, przy wyjściach poza salę wyznaczony opiekun prowadzący i zamykający grupę, podczas zabaw na dworze istnieje podział terenu na sektory nadzorowane przez pracowników.
- W sali wydziela się obszary: zabawy ruchowej, pracy stolikowej, odpoczynku i wyciszenia, zabaw konstrukcyjnych. Dzieci wiedzą, gdzie mogą biegać, a gdzie obowiązuje spokojne zachowanie.
- Dzieci przemieszczają się w parach lub małych grupach, drzwi zabezpieczone przed przytrzaśnięciem palców, schody wyłącznie pod opieką osoby dorosłej, zakaz biegania w ciągach komunikacyjnych.
- Teren zewnętrzny jest ogrodzony i zamknięty. Sprzęt z którego korzystają dzieci posiada atesty, nawierzchnia amortyzująca upadki. Teren podlega regularnej kontroli stanu technicznego urządzeń.
- Personel systematycznie uczy dzieci chodzenia zamiast biegania w budynku, zasad korzystania ze sprzętu, reagowania na sygnały nauczyciela, zgłaszania potrzeby wyjścia do toalety, zatrzymywania się na komendę. Zasady omawiane są w formie rozmów, pokazów i ćwiczeń praktycznych.
- W przypadku zagrożenia nauczyciel natychmiast zatrzymuje aktywność, zabezpiecza pozostałe dzieci, usuwa przyczynę zagrożenia, udziela pomocy, informuje dyrektora i sporządza notatkę.

2.6 Warunki odpoczynku dzieci

- Przed odpoczynkiem personel przygotowuje salę: wywietrzenie pomieszczenia, przyciemnienie światła lub zasłonięcie okien, ograniczenie hałasu (wyciszenie zabawek, zamknięcie drzwi), odpowiednia temperatura (ok. 20–22°C), uporządkowanie przestrzeni.
- Każde dziecko posiada własne, stałe miejsce: leżak podpisane imieniem, z pościelą, przechowywana oddzielnie, z zachowaniem zasad higieny. Pościel jest regularnie prana oraz wymieniana w razie zabrudzenia.

- Przed snem wprowadza się rytuały: czytanie bajki, spokojna muzyka relaksacyjna, ćwiczenia oddechowe, rozmowa wyciszająca. Personel zachowuje spokojny ton głosu i ogranicza aktywności pobudzające.
- Uwzględniane są indywidualne potrzeby snu dziecka z poszanowaniem różnic rozwojowych. Dziecko nie jest zmuszane do snu, jeśli nie zaśnie ma możliwość spokojnego leżenia i wyciszenia.
- Po czasie przeznaczonym na zaśnięcie dzieci, które nie śpią uczestniczą w cichych aktywnościach (rysowanie, puzzle, książki), przebywają w wydzielonym miejscu pod opieką nauczyciela, nie zakłócają snu innym dzieciom.
- W celu wsparcia emocjonalnego dopuszcza się przytulankę z domu, ulubiony kocyk, krótki kontakt uspokajający z nauczycielem. Personel reaguje na lęk przed snem, trudności adaptacyjne, przebudzenia.
- Zapewnienie bezpieczeństwa podczas odpoczynku poprzez stały nadzór osoby dorosłej, kontrola pozycji dziecka, szybka reakcja na złe samopoczucie, dostęp do toalety po przebudzeniu.
- Rodzice informują o nawykach snu dziecka, rytmie dnia, problemach ze snem.
- Placówka przekazuje informacje o długości snu, trudnościach z zasypianiem, zmianach zachowania.

2.7 Intymność podczas czynności higienicznych

- Czynności higieniczne odbywają się w wydzielonym miejscu (łazienka, przewijak), dostęp osób postronnych jest ograniczony, drzwi są przymknięte (z zachowaniem możliwości nadzoru). Dzieci nie są przebierane na oczach grupy. Sala została podzielona na strefy funkcjonalne, a przewijak znajduje się w części przeznaczonej do odpoczynku. W czasie wykonywania czynności higienicznych w tej strefie nie przebywają inne dzieci, a jeśli znajdują się tam dzieci odpoczywające śpią i nie mają kontaktu wzrokowego z przebieranym dzieckiem. Zapewnia to zachowanie intymności i komfortu psychicznego dziecka. W toalecie znajdują się parawany.
- Personel informuje dziecko, co będzie wykonywane („teraz zmienimy pieluszkę”, „pomogę ci się przebrać”), wykonuje czynności sprawnie i delikatnie, zakrywa części ciała nieobjęte czynnością (np. rękami), nie komentuje wyglądu ciała dziecka w sposób zawstydzający. Zabrania się pośpiechu powodującego stres, zawstydzania („duże dzieci tak nie robią”), porównywania z innymi dziećmi.
- Obowiązuje zakaz fotografowania i nagrywania dzieci podczas czynności higienicznych,. Rozmowy o problemach higienicznych prowadzone wyłącznie z rodzicem, obowiązuje zachowanie poufności informacji.
- Indywidualne podejście personelu z uwzględnieniem wieku i etapu rozwoju. Personel dostosowuje pomoc do możliwości dziecka, oferując pełną pomoc w przewijaniu i myciu,

wydaje spokojne komunikaty i zachowuje kontakt emocjonalny. Instruktaż i wsparcie zamiast wywręczania oraz zachęcanie do samodzielności (ubieranie, mycie rąk, korzystanie z toalety) w przypadku dzieci starszych.

- Personel respektuje wstydlivość dziecka, reaguje na opór i lęk, daje czas na wykonanie czynności, chwali wysiłek, nie zawstydzia niepowodzeń. Dopuszczalne jest wsparcie: rozmową uspokajającą, obecnością tej samej osoby opiekującej się dzieckiem.
- Dziecko uczy się mycia rąk, korzystania z toalety, wycierania nosa, ubierania się. Personel pokazuje i tłumaczy, pomaga tylko w razie potrzeby, stopniowo ogranicza pomoc.
- Personel używa jednorazowych rękawiczek przy czynnościach pielęgnacyjnych, na bieżąco stosując dezynfekcję powierzchni.
- Dziecko ma dostęp do osobistych przyborów higienicznych, w razie konieczności następuje natychmiastowa zmiana zabrudzonej odzieży.

2.8 Samodzielność podczas posiłków

- Placówka zapewnia wyposażenie umożliwiające dziecku samodzielne jedzenie: niskie stoliki i stabilne krzesła dopasowane do wzrostu dzieci, lekkie talerze i miseczki, kubki otwarte (zgodnie z etapem rozwoju), sztućce o małych, zaokrąglonych krawędziach, dzbanki umożliwiające nalewanie niewielkiej ilości płynu.
- Dziecko ma możliwość swobodnego siedzenia, stopy oparte, plecy podparte, co ułatwia prawidłowe jedzenie.
- Każde dziecko ma swoje stałe miejsce przy stole, dostęp do serwetek i wody, jedzenie podawane w sposób umożliwiający samodzielne nakładanie (jeśli wiek na to pozwala), temperatura potraw bezpieczna do spożycia.
- Personel wspiera dziecko adekwatnie do jego możliwości: dzieci młodsze -jedzenie rękami, próby używania łyżki, pomoc częściowa (prowadzenie ręki). Dzieci starsze -samodzielne jedzenie łyżką i widelcem, nalewanie napoju, smarowanie pieczywa (z pomocą w razie potrzeby). Pomoc jest ograniczana wraz z rozwojem umiejętności.
- Personel modeluje prawidłowe zachowania, nazywa czynności („nabieramy łyżką”, „gryziemy małymi kęsami”), zachęca, ale nie zmusza do jedzenia, szanuje uczucie sytości dziecka. Niedopuszczalne jest karmienie na siłę, zawstydzanie, porównywanie ilości zjedzonego pokarmu.
- Dziecko uczy się siedzenia przy stole, używania serwetki, sprzątnięcia po posiłku, czekania na innych, próbowania nowych potraw.
- Personel dba o odpowiednią atmosferę podczas posiłków tj. spokojne tempo jedzenia, brak pośpiechu, rozmowa o jedzeniu i smakach, pozytywne wzmacnianie. Posiłek traktowany jest jako ważna sytuacja społeczna, nie tylko czynność fizjologiczna.

2.9 Ekspresja artystyczna

- Materiały plastyczne są udostępnione dzieciom podczas zajęć (kredki, flamastry, farby, pędzle, nożyczki z zaokrąglonymi końcami, papier, karton, tkaniny, masy plastyczne. Materiały są bezpieczne, nietoksyczne i dostosowane do wieku dzieci, dzieci mogą korzystać z nich samodzielnie lub z minimalną pomocą nauczyciela.
- Opiekun zachęca dzieci do eksperymentowania, dzieci mogą mieszać kolory, tworzyć różne faktury, łączyć techniki, nauczyciel pokazuje możliwości materiałów, ale nie narzuca efektu, dzieci mają prawo do spontanicznego wyboru formy wyrazu i tematu pracy.
- Dostosowanie do możliwości dziecka. Młodsze dzieci korzystają z dużych pędzli, palet i masy plastycznej ułatwiającej chwyt, starsze dzieci mają dostęp do drobniejszych przyborów, które rozwijają precyzję manualną.
- Nauczyciel koncentruje się na samym procesie tworzenia, a nie na końcowym efekcie, komentuje wysiłek dziecka i jego pomysłowość („Zobacz, jak pięknie wymieszałeś kolory!”) zamiast porównywać z innymi, unika krytyki typu „nieładne” lub „powinno być inaczej”.
- Dzieci uczą się akceptować własne pomysły i podejmowane decyzje twórcze, proces twórczy staje się źródłem satysfakcji i radości.
- Dziecko może w pracy plastycznej wyrazić uczucia i przeżycia, nauczyciel stwarza atmosferę bezpieczeństwa, w której dziecko nie boi się eksperymentować i popełniać błędów.
- Zajęcia plastyczne odbywają się regularnie, w rytmie dostosowanym do potrzeb grupy. Wyznaczone stanowiska pracy zapewniają komfort i bezpieczeństwo. Dzieci mogą pracować indywidualnie lub w grupie, wymieniając się pomysłami.
- Nauczyciel wspiera twórczość i kreatywność dzieci, obserwuje postępy dziecka w zakresie umiejętności manualnych i ekspresji. Reaguje w razie potrzeby wspiera, ale nie ingeruje w pomysłowość dziecka.

2.10 Kontakt z naturą

- Dzieci wychodzą na świeże powietrze codziennie, niezależnie od pogody (z wyjątkiem ekstremalnych warunków atmosferycznych), spacer i zabawy mają określony czas trwania, dostosowany do wieku i możliwości dzieci, np. 30–60 minut dla młodszych i 60–90 minut dla starszych.
- Swobodna zabawa na placu zabaw, na tarasie należącym do placówki, np. gry ruchowe (bieganie, skakanie, tory przeszkód),
- Zajęcia edukacyjne związane z przyrodą (np. obserwacja zwierząt, badanie pogody),

- Dzieci zawsze pozostają w zasięgu wzroku personelu, teren jest sprawdzany pod kątem bezpieczeństwa (urządzenia, nawierzchnia, rośliny), z uwzględnieniem zasad higieny (mycie rąk po kontakcie z ziemią, roślinami czy wodą),
- Dostosowanie ubioru do warunków atmosferycznych.
- Poznawanie środowiska naturalnego poprzez obserwacje zwierząt (ptaki, owady, małe ssaki) i roślin w najbliższym otoczeniu), nauka rozpoznawania gatunków drzew, kwiatów, owoców i warzyw,
- Prowadzenie prostych doświadczeń przyrodniczych (np. hodowla rzeżuchy, obserwacja kiełkowania nasion).
- Słuchanie dźwięków natury (śpiew ptaków, szum wiatru), dotykanie różnych faktur (liście, mech, kora drzew), obserwowanie zmian pór roku i pogody.
- Nauka szacunku dla roślin i zwierząt (nie niszczenie środowiska), proste działania ekologiczne (segregacja odpadów, podlewanie roślin, sadzenie kwiatów), rozwijanie postaw prozdrowotnych i proekologicznych.
- Podczas zabaw na świeżym powietrzu dzieci uczą się współpracy i komunikacji.
- Obserwacja przyrody jest powiązana z zajęciami plastycznymi, literackimi i matematycznymi (rysowanie liści, liczenie owoców, opowiadanie historii o zwierzętach).

2.11 Aktywności edukacyjne

- Treści zajęć odpowiadają etapowi rozwojowemu dzieci: umiejętności motoryczne, poznawcze, społeczne i emocjonalne,
- Aktywności są podzielone na grupy wiekowe lub indywidualnie dostosowane w grupach mieszanych,
- Stosowane metody obejmują zabawy, eksperymenty, zajęcia manualne, ruchowe, muzyczne i językowe.
- Uwzględnianie zainteresowań i poziomu rozwoju każdego dziecka, możliwość pracy w małych grupach lub indywidualnie, dostosowanie trudności zadań do możliwości dziecka, np. ilości elementów w zadaniu matematycznym lub stopnia skomplikowania eksperymentu.
- Dzieci uczą się poprzez bezpośrednie działanie i obserwację, a nie wyłącznie przez słuchanie nauczyciela, zachęca się do eksploracji i eksperymentowania („Co się stanie, jeśli...?”, „Spróbuj samodzielnie”), błędy traktowane są jako element nauki i naturalny etap poznawczy. Przykłady aktywności:
  - Doświadczenia przyrodnicze: sadzenie nasion, obserwacja roślin i zwierząt, badanie właściwości wody, piasku i innych materiałów,
  - Eksperymenty fizyczne i chemiczne: proste reakcje np. wulkan z sody i octu, badanie magnetyzmu, mieszanie kolorów,

- Zajęcia matematyczne: sortowanie, liczenie, porównywanie kształtów i wielkości, proste zadania logiczne w zabawach,
  - Zajęcia artystyczne i konstrukcyjne: tworzenie modeli, budowanie z klocków, rzeźba z gliny lub masy plastycznej,
  - Ruch i sport: tor przeszkód, gry zespołowe, wyścigi, ćwiczenia koordynacyjne – rozwijają motorykę i umiejętność współpracy.
- Nauczyciel obserwuje i wspiera dziecko w procesie odkrywania, nie narzuca rozwiązania stawia pytania rozwijające myślenie („Dlaczego tak się stało?”, „Jak moglibyśmy to zmienić?”), motywuje do samodzielnych prób i eksperymentowania, łączy doświadczenia z teorią i językiem, tłumacząc przyczyny i skutki działań w sposób dostosowany do wieku.
  - Zajęcia prowadzone są w grupach, co rozwija umiejętności społeczne, współpracę i komunikację, dzieci uczą się dzielić materiałami, pomagać sobie nawzajem, negocjować role i zadania, wspólne projekty uczą odpowiedzialności i planowania.

STANDARD 3

Współpraca personelu z rodzicami

3.1 Prawa i obowiązki rodziców oraz instytucji

Regulamin organizacyjny placówki- formalny zapis praw i obowiązków rodziców i placówki, który jest częścią umowy o świadczenie usług, określa wzajemne zobowiązania, obowiązki informacyjne i standardy opieki nad dzieckiem. Jest odpisany przez obie strony, co gwarantuje jego wiążący charakter prawny. Stanowi podstawę do rozstrzygania ewentualnych sporów, zapewnia jasność i przejrzystość relacji między rodzicami a placówką, wspiera wzajemne zaufanie i współpracę. Dokumenty te tworzą podstawa do dialogu i współdziałania między rodzicami a personelem, regulują spodziewane zachowania i reakcje w sytuacjach trudnych, umożliwiają rodzicom uczestnictwo w życiu placówki przy jednoczesnym respektowaniu zasad bezpieczeństwa i organizacji.

3.2 Zbieranie informacji o dziecku

- Wywiad z rodzicami przeprowadzany jest przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do placówki oraz w razie potrzeby w trakcie pobytu, ma na celu poznanie dziecka w kontekście rodzinnym, zdrowotnym, emocjonalnym i społecznym. Rodzic informuje o stanie zdrowia dziecka (choroby przewlekłe, alergie, leki), rytmie dnia i zwyczajach (sen, jedzenie, zachowania w codziennych sytuacjach), potrzebach emocjonalnych i lękach separacyjnych, dotychczasowych doświadczeniach edukacyjnych i społecznych, zainteresowaniach i ulubionych zabawach, preferencjach w zakresie żywienia i aktywności.
- Karta informacyjna o dziecku -dokumentacja zawierająca kluczowe informacje o dziecku, stanowi punkt odniesienia dla personelu w codziennej pracy. Zawiera dane osobowe dziecka (imię, nazwisko, data urodzenia), dane rodziców i opiekunów (kontakt telefoniczny, adres),

informacje zdrowotne (alergie, choroby, leki, zalecenia lekarza), preferencje żywieniowe i potrzeby dietetyczne, zwyczaje i rytuały dziecka (sen, posiłki, zabawa), zainteresowania i mocne strony dziecka, uwagi dotyczące adaptacji i zachowań emocjonalnych. Karta jest aktualizowana w miarę zmiany potrzeb lub stanu zdrowia dziecka, personel odnotowuje istotne obserwacje w formie krótkich notatek. Karty zapewniają spójność informacji w zespole wychowawczym i umożliwiają indywidualne podejście.

- Bieżące obserwacje -monitorowanie rozwoju dziecka w zakresie emocjonalnym, społecznym, poznawczym i fizycznym. Wczesne wykrycie potrzeb wsparcia lub trudności adaptacyjnych, planowanie indywidualnych działań edukacyjnych i wychowawczych. Metody obserwacji: obserwacja spontaniczna podczas zabawy i zajęć, notowanie zachowań charakterystycznych dla dziecka, np. podejmowanie inicjatywy, współpraca z rówieśnikami, emocjonalna reakcja na sytuacje nowe, dokumentowanie postępów w umiejętnościach ruchowych, językowych i społecznych, rejestrowanie trudności lub sytuacji wymagających interwencji nauczyciela. Obserwacje są podstawą do modyfikowania programu edukacyjnego, pozwalają dostosować poziom trudności zadań do indywidualnych potrzeb, wspierają współpracę z rodzicami poprzez informowanie o rozwoju dziecka.

3.3 Bieżąca komunikacja z rodzicami

- Codzienny, bezpośredni kontakt z rodzicami odbywa się podczas przyprowadzania i odbierania dziecka. W krótkiej rozmowie przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące samopoczucia dziecka, jego aktywności, relacji z rówieśnikami, spożywania posiłków czy ewentualnych trudności. Rodzice mają możliwość zgłoszenia bieżących potrzeb, zmian organizacyjnych lub ważnych wydarzeń z życia dziecka. Taka forma kontaktu sprzyja budowaniu relacji opartej na zaufaniu i szybkemu reagowaniu na potrzeby wychowanka.
- W razie potrzeby organizowane są spotkania indywidualne z rodzicami, umawiane wcześniej w dogodnym dla obu stron terminie. Podczas rozmów omawiany jest rozwój dziecka w sferze emocjonalnej, społecznej i poznawczej, postępy edukacyjne, trudności oraz sposoby wspólnego wspierania dziecka w domu i w placówce. Spotkania te mają charakter partnerski, opiekun i rodzic wspólnie ustalają kierunki działań wychowawczych i dydaktycznych.
- Stały kontakt z rodzicami utrzymywany jest również za pośrednictwem komunikacji elektronicznej (np. dziennik elektroniczny, e-mail). Tą drogą przekazywane są ogłoszenia organizacyjne, przypomnienia o wydarzeniach, informacje o wycieczkach, zebraniach oraz materiały edukacyjne i zdjęcia z zajęć. Rodzice mogą również zgłaszać nieobecności dziecka, zadawać pytania oraz przekazywać ważne informacje wychowawcy. Taka forma komunikacji umożliwia szybki przepływ informacji i ułatwia bieżącą współpracę.

3.4 System zgłaszania uwag i skarg

- Rodzice mają możliwość zgłaszania swoich uwag, wniosków oraz skarg zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej. Zgłoszenia ustne mogą być przekazywane bezpośrednio opiekunowi lub dyrektorowi podczas rozmowy osobistej bądź telefonicznej. Zgłoszenia pisemne mogą być składane w sekretariacie placówki, przesyłane drogą elektroniczną lub przekazywane poprzez dziennik elektroniczny. Każde zgłoszenie traktowane jest poważnie i z zachowaniem zasad kultury, wzajemnego szacunku oraz poufności.
- Każda uwaga lub skarga rozpatrywana jest bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem obowiązujących procedur. W toku postępowania zbierane są niezbędne informacje, a w razie potrzeby prowadzone rozmowy wyjaśniające z zainteresowanymi stronami. Rodzice są informowani o sposobie rozwiązania sprawy oraz podjętych działaniach w ustalonym terminie. Placówka dokłada starań, aby odpowiedź była jasna, rzeczowa i wyczerpująca, a wnioski ze zgłoszeń służyły podnoszeniu jakości pracy i bezpieczeństwa dzieci.

STANDARD 4

Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy instytucji opieki

4.1 Odpoczynek dzieci

- Odpoczynek bierny na leżaczkach lub materacach -dzieci, które potrzebują snu lub głębokiego wyciszenia, mają możliwość odpoczynku w pozycji leżącej na indywidualnych leżaczkach lub materacach. W sali panują wówczas warunki sprzyjające relaksowi, przygaszone światło, spokojna atmosfera oraz cicha muzyka relaksacyjna lub czytana przez opiekuna bajka. Dzieci nie są zmuszane do snu, jednak zachęca się je do wyciszenia i pozostania w spokojnej pozycji przez określony czas. Każde dziecko korzysta z podpisanej pościeli lub kocyka zgodnie z zasadami higieny.
- Cichą aktywność na dywanie (np. książeczki, układanki) -dla dzieci, które nie zasypiają lub nie odczuwają potrzeby leżenia, organizowana jest spokojna aktywność w wyznaczonej części sali. Obejmuje ona m.in. oglądanie książeczek, układanie puzzli, klocków, kolorowanie lub inne ciche zabawy indywidualne. Aktywności te nie zakłócają odpoczynku pozostałych dzieci i sprzyjają wyciszeniu, koncentracji oraz samodzielnej zabawie.

4.2 Autonomia podczas czynności higienicznych

- Przed rozpoczęciem czynności opiekun zawsze informuje dziecko, co będzie wykonywane i w jakiej kolejności. Stosuje spokojny, zrozumiały dla wieku komunikat (np. „Teraz umyjemy ręce”, „Pomogę Ci zmienić ubranie”). Dzięki temu dziecko czuje się bezpiecznie, wie czego się spodziewać i ma możliwość przygotowania się na kontakt fizyczny. W trakcie czynności opiekun na bieżąco wyjaśnia kolejne działania.
- Personel wspiera dziecko w podejmowaniu prób samodzielnego wykonywania czynności adekwatnych do jego możliwości rozwojowych np. podciągania spodni, spuszczenia wody,

namydlenia rąk, wycierania ich ręcznikiem. Pomoc udzielana jest stopniowo i tylko w takim zakresie, jaki jest potrzebny. Opiekun chwali wysiłek dziecka i wzmacnia jego motywację, unikając wyręczania, gdy nie jest to konieczne.

- Czynności higieniczne odbywają się w warunkach zapewniających prywatność, a kontakt fizyczny ograniczony jest do niezbędnego minimum. Opiekun reaguje na sygnały dziecka, dostosowuje tempo działania do jego gotowości oraz nie wywiera presji ani pośpiechu. W przypadku wstydu, lęku lub niechęci dziecka personel okazuje zrozumienie i cierpliwie wspiera je w oswojaniu sytuacji.

4.3 Samoocena czynności higienicznych

- W celu zapewnienia wysokiej jakości opieki oraz stałego podnoszenia standardów pracy placówka prowadzi systematyczną ewaluację sposobu realizacji czynności higienicznych wobec dzieci. Działania te mają na celu sprawdzenie, czy stosowane praktyki są zgodne z przyjętymi procedurami, potrzebami rozwojowymi dzieci oraz zasadami poszanowania ich godności i bezpieczeństwa.
- Przynajmniej raz w roku pracownicy przeprowadzają wewnętrzną ocenę własnych działań związanych z opieką higieniczną nad dziećmi. Analizowane są m.in.: sposób komunikowania się z dzieckiem, poziom wspierania samodzielności, zapewnianie prywatności, organizacja przestrzeni oraz przestrzeganie zasad higieny i bezpieczeństwa. Samoocena może odbywać się w formie ankiet lub rozmów zespołowych. Jej celem nie jest ocena pracownika, lecz doskonalenie praktyki opiekuńczej.
- Wyniki samooceny są zapisywane w dokumentacji wewnętrznej placówki. Następnie omawiane są podczas spotkania zespołu, gdzie wspólnie wypracowuje się wnioski oraz ewentualne działania naprawcze lub usprawniające. Ustalenia mogą dotyczyć np. zmian organizacyjnych, doposażenia sali, ujednoczenia sposobu komunikacji z dzieckiem czy dodatkowych szkoleń dla personelu. Dzięki temu placówka w sposób świadomy i ciągły podnosi jakość opieki oraz zapewnia dzieciom komfort i bezpieczeństwo.

4.4 Samodzielność podczas posiłków

- Dzieci zachęcane są do samodzielnego spożywania posiłków przy użyciu sztućców odpowiednich do wieku. Opiekun pokazuje prawidłowy sposób korzystania z łyżki lub widelca, pomaga tylko wtedy, gdy dziecko o to poprosi lub rzeczywiście tego potrzebuje. Doceniany jest wysiłek dziecka, a nie tempo czy ilość zjedzonego jedzenia. Dzięki temu dzieci uczą się koordynacji ruchowej, cierpliwości i wiary we własne możliwości.
- Dzieci mają możliwość decydowania, ile chcą zjeść z przygotowanej porcji oraz czy chcą dokładkę. Opiekun zachęca do spróbowania potrawy, ale nie zmusza do jedzenia. Respektowane są sygnały sytości i głodu, co pomaga w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych oraz świadomości własnego ciała.
- Podczas posiłków wykorzystywane są naczynia i sztućce dostosowane do wieku i możliwości dzieci, lekkie kubki, talerzyki, małe sztućce. Ułatwia to samodzielne jedzenie,

zwiększa bezpieczeństwo i ogranicza frustrację wynikającą z trudności manualnych. Dzieci uczą się również odkładania naczyń w wyznaczone miejsce oraz dbania o porządek przy stole.

4.5 Samoocena podczas posiłków

- Personel minimum raz w roku dokonuje wewnętrznej analizy sposobu organizacji posiłków. Ocenie podlegają m.in.: atmosfera przy stole, wspieranie samodzielności dziecka, respektowanie sygnałów głodu i sytości, sposób podawania potraw, dostosowanie naczyń i sztućców do wieku oraz rola dorosłego w towarzyszeniu dziecku podczas jedzenia. Samoocena może odbywać się w formie ankiet lub rozmowy zespołowej i ma charakter rozwojowy, służy udoskonaleniu praktyki, a nie ocenie pracownika.
- Rezultaty samooceny zapisywane są w dokumentacji wewnętrznej placówki. Na ich podstawie formułowane są wnioski oraz w razie potrzeby planowane działania usprawniające, np. zmiany organizacyjne, doposażenie w naczynia, ujednoczenie sposobu reagowania na trudności żywieniowe czy zaplanowanie szkoleń dla personelu. Dokumentowanie pozwala monitorować postępy oraz zapewnia ciągłość podnoszenia jakości opieki nad dziećmi.

STANDARD 5

Budowanie bezpiecznych relacji z dziećmi

5.1 Wspólne zasady personelu

- Pracownicy nawiązują relacje z dziećmi w oparciu o uważność, empatię i akceptację. Każde dziecko jest traktowane podmiotowo, opiekun zwraca się po imieniu, utrzymuje kontakt wzrokowy, dostosowuje komunikaty do wieku i możliwości dziecka oraz reaguje na jego emocje. Stosowane są te same zasady okazywania wsparcia: spokojny ton głosu, wyjaśnianie sytuacji, nazywanie emocji oraz proponowanie rozwiązań zamiast oceniania. Dzięki temu dzieci otrzymują jasny i czytelny przekaz niezależnie od osoby dorosłej.
- Personel stosuje podobne komunikaty słowne i podobny sposób reagowania w sytuacjach trudnych lub konfliktowych. Obejmuje to m.in. przypomnianie zasad, kierowanie uwagi na zachowanie zamiast na osobę („nie zgadzam się na bicie”, zamiast „jesteś niegrzeczny”) oraz spokojne zatrzymywanie niepożądanych zachowań. Również komunikacja niewerbalna postawa ciała, gesty, mimika pozostaje spokojna i przewidywalna. Spójność reakcji pomaga dzieciom szybciej uczyć się norm społecznych i zmniejsza poziom napięcia emocjonalnego.
- Dzieci są regularnie informowane o przebiegu dnia oraz o zbliżających się zmianach aktywności. Opiekun zapowiada kolejne wydarzenia (np. sprzątanie, posiłek, wyjście na dwór) z odpowiednim wyprzedzeniem, a w razie zmian w planie wyjaśnia ich przyczynę w sposób dostosowany do wieku dzieci. Stałe komunikowanie planu dnia zwiększa poczucie bezpieczeństwa, pomaga dzieciom przygotować się na przejścia między aktywnościami i ogranicza trudne zachowania wynikające z zaskoczenia lub niepewności.

5.2 Samoocena interakcji

- Minimum raz w roku pracownicy przeprowadzają wewnętrzną analizę swojej pracy. Ocenie podlegają m.in.: sposób komunikacji z dziećmi, reagowanie na emocje i trudne zachowania, współpraca w zespole, konsekwencja w stosowaniu ustalonych zasad oraz organizacja dnia. Samoocena może odbywać się w formie ankiet lub spotkania zespołowego. Jej celem jest zauważenie mocnych stron pracy oraz obszarów wymagających wsparcia lub zmiany.
- Wnioski z przeprowadzonej samooceny są zapisywane w dokumentacji wewnętrznej placówki. Na ich podstawie ustalane są kierunki dalszych działań, np. doprecyzowanie procedur, ujednoczenie metod pracy czy zaplanowanie szkoleń i konsultacji. Dokumentowanie umożliwia monitorowanie postępów oraz zapewnia ciągłość doskonalenia pracy zespołu.

STANDARD 6

Wspieranie przynależności i autonomii dzieci

6.1 Przynależność do grupy

- Przestrzeń w salach i częściach wspólnych jest zaprojektowana w taki sposób, aby dzieci mogły łatwo wchodzić w interakcje, jednocześnie zachowując możliwość prywatnej zabawy. W salach znajdują się strefy tematyczne (kąciki zabaw, miejsca do pracy przy stolikach, przestrzeń do gier i układanek), które sprzyjają współpracy i wspólnym działaniom. Meble i elementy wyposażenia są ustawione tak, aby umożliwiały kontakt wzrokowy między dziećmi i zachęcały do wspólnej zabawy, a jednocześnie dawały poczucie bezpieczeństwa i przestrzeni osobistej.
- W organizacji przestrzeni uwzględniono łatwy dostęp do materiałów edukacyjnych i zabawek, co pozwala dzieciom podejmować inicjatywy, wspólnie planować aktywności i podejmować decyzje w grupie. Takie rozwiązania sprzyjają budowaniu więzi, rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych oraz poczucia, że każde dziecko jest ważnym członkiem grupy.

6.2 Rozwój autonomii

- Dzieci mają możliwość dokonywania wyborów adekwatnych do ich wieku i możliwości rozwojowych. Obejmuje to m.in. wybór aktywności w czasie zajęć, wybór przyborów plastycznych, gier czy miejsca zabawy, a także decyzje dotyczące spożycia posiłku (co i ile zjeść). Personel zachęca dzieci do samodzielnego podejmowania decyzji, wyjaśnia konsekwencje wyborów w prosty i zrozumiały sposób, a jednocześnie zapewnia bezpieczeństwo i wsparcie. Dzięki temu dzieci uczą się odpowiedzialności za własne działania, rozwijają umiejętność przewidywania skutków decyzji i nabierają pewności siebie w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Personel systematycznie wspiera dzieci w nabywaniu umiejętności samodzielnego wykonywania codziennych czynności, takich jak ubieranie się, mycie rąk, sprzątanie po

zabawie, korzystanie z materiałów edukacyjnych czy przygotowanie miejsca do zajęć. Pomoc udzielana jest w stopniu niezbędnym, zachęcając dzieci do samodzielnych prób i doceniając ich wysiłek. Wspieranie samodzielności odbywa się także poprzez dostosowanie przestrzeni i materiałów do możliwości dzieci, co pozwala im podejmować działania w sposób bezpieczny i efektywny.

6.3 Współpraca w grupie

- Modelowanie poprawnej komunikacji -dorosły pokazuje, jak wyrażać swoje potrzeby, emocje i opinie w sposób spokojny i zrozumiały dla innych. Przykładem może być używanie pełnych zdań, zwracanie uwagi na słuchanie rozmówcy i okazywanie zainteresowania jego wypowiedzią.
- Wprowadzanie zasad rozmowy w grupie -personel przypomina dzieciom o konieczności słuchania innych, oczekiwania na swoją kolej, zadawania pytań i udzielania odpowiedzi w sposób uprzejmy. Stosowane są proste reguły komunikacji, które dzieci mogą łatwo zapamiętać i stosować.
- Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów -w sytuacjach spornych nauczyciel wspiera dzieci w wyrażaniu swoich uczuć i potrzeb oraz w znajdowaniu kompromisów. Dzieci uczą się negocjować, dzielić materiały i wspólnie podejmować decyzje.
- Zachęcanie do współpracy podczas aktywności grupowych -personel organizuje zabawy i zadania, które wymagają wspólnego działania, dzielenia się pomysłami i współdziałania. W trakcie zajęć dorosły wspiera komunikację, podpowiada strategie współpracy i chwali pozytywne zachowania społeczne.
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa w grupie -dzieci uczą się, że mogą wyrażać swoje myśli i emocje bez obawy przed krytyką lub odrzuceniem. Personel reaguje w sposób wspierający, zapewniając, że każda wypowiedź jest ważna i wysłuchana.

6.4 Celebrowanie wydarzeń

- W placówce organizowane są obchody tradycyjnych świąt (np. Boże Narodzenie, Wielkanoc), urodzin dzieci oraz innych ważnych wydarzeń w życiu grupy. Dzieci biorą aktywny udział w przygotowaniach, np. dekorowaniu sali, przygotowywaniu prostych potraw, tworzeniu kartek okolicznościowych czy dekoracji.
- Uroczystości są okazją do współpracy w grupie, wspólnego śpiewania, tańczenia, odgrywania ról lub recytowania wierszy. Dzieci uczą się dzielić obowiązki, wspierać się nawzajem i cieszyć z sukcesów grupowych.
- Podczas obchodów dzieci poznają znaczenie świąt, zwyczajów i symboli, uczą się szacunku dla innych kultur i tradycji. Personel wprowadza elementy edukacyjne, wyjaśniając kontekst i znaczenie wydarzenia w prosty, zrozumiały sposób.

- Uczestnictwo w wydarzeniach pozwala dzieciom budować wspólne doświadczenia, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i przynależności do grupy. Dzieci uczą się celebrować sukcesy swoje i innych, a także rozpoznawać i wyrażać emocje w sytuacjach radosnych.

STANDARD 7 **Poznanie świata**

7.1 Wskazówki metodyczne

- Doświadczenie w praktyce -dzieci uczą się najlepiej poprzez własne działanie i eksperymentowanie. Podczas zajęć mają możliwość bezpośredniego kontaktu z materiałami, przedmiotami czy zjawiskami przyrodniczymi. Przykłady obejmują eksperymenty sensoryczne, zajęcia plastyczne, proste doświadczenia przyrodnicze, zabawy konstrukcyjne czy działania matematyczne w praktyce. Dzieci poznają przyczyny i skutki działań, uczą się logicznego myślenia i rozwiązywania problemów.
- Obserwacja rówieśników i otoczenia -dzieci uczą się także poprzez obserwowanie działań innych dzieci oraz dorosłych. Widząc, jak ktoś wykonuje zadanie, może naśladować pozytywne zachowania, uczyć się zasad współpracy i rozwiązywania problemów. Obserwacja pozwala także rozwijać empatię, zdolność do przewidywania reakcji innych oraz umiejętność adaptacji do sytuacji społecznych.
- Wyciąganie wniosków i refleksja -po doświadczeniach dzieci mają okazję do wspólnego omawiania obserwacji i wniosków. Nauczyciel zachęca do zadawania pytań, porównywania efektów, oceniania rezultatów działań i wyciągania logicznych konsekwencji. Dzięki temu proces nauki staje się świadomy i trwały, a dzieci uczą się krytycznego myślenia.
- Tworzenie bezpiecznego środowiska do eksperymentowania -personel dba, aby dzieci mogły podejmować próby i eksperymentować w warunkach bezpiecznych, wolnych od nadmiernej krytyki czy presji. Wspiera dziecko w samodzielnym rozwiązywaniu problemów, a w razie potrzeby udziela podpowiedzi lub wskazówek.

7.2 Aktywności poznawcze

- Myślenie przyczynowo-skutkowe.
  - dzieci uczą się dostrzegać związki między przyczyną a skutkiem, co rozwija ich umiejętność logicznego rozumowania.
  - proste eksperymenty przyrodnicze (np. obserwowanie, co się stanie, gdy wsypiemy sól do wody lub zrobimy wulkan z sody i octu),
  - zabawy konstrukcyjne, w których nieprawidłowe ułożenie elementów prowadzi do przewrócenia budowli,
  - codzienne sytuacje, np. „jeśli nie podlejemy roślinki, zwiędnie”.
  - dzieci uczą się wyciągać wnioski i przewidywać konsekwencje swoich działań.

- Obserwacja świata.
  - obserwowanie przyrody podczas spacerów i wycieczek,
  - badanie właściwości przedmiotów w sali (kształt, kolor, faktura),
  - obserwowanie zjawisk codziennych, np. zmiany pogody, zachowania zwierząt czy procesów gotowania.
  - podczas obserwacji dzieci są zachęcane do zadawania pytań, porównywania zjawisk i opisywania tego, co zauważyły, co rozwija język, pamięć i umiejętność klasyfikowania informacji.
- Określanie cech i relacji przestrzennych.
  - dzieci uczą się analizować przedmioty i sytuacje poprzez określanie ich cech oraz relacji przestrzennych. Działania obejmują:
  - klasyfikowanie i sortowanie przedmiotów według koloru, kształtu, wielkości czy funkcji,
  - układanie elementów w sekwencje lub wzory, co rozwija myślenie logiczne i planowanie,
  - określanie położenia obiektów względem siebie („nad”, „pod”, „obok”, „pomiędzy”) podczas zabaw konstrukcyjnych lub przestrzennych,
  - rysowanie map lub schematów prostych sytuacji, co wspiera wyobraźnię przestrzenną i orientację w otoczeniu.
  - dzieci rozwijają zdolności analityczne, logiczne myślenie, wyobraźnię przestrzenną oraz umiejętność porządkowania informacji, co stanowi fundament dalszej nauki w szkole i w codziennym życiu.

STANDARD 8 **Rozwój komunikacji**

8.1 Wskazówki metodyczne

- Rozmowy z dziećmi są integralną częścią codziennego funkcjonowania grupy. Opiekunowie zachęcają dzieci do dzielenia się swoimi doświadczeniami, opowiadania o emocjach, wydarzeniach z domu czy obserwacjach z otoczenia. Rozmowy prowadzone są w naturalnym kontekście podczas zabawy, posiłków, czy zajęć edukacyjnych. Regularny kontakt słowny umożliwia dzieciom utrwalenie struktur językowych, rozwój narracji oraz praktyczne stosowanie nowych słów i zwrotów.
- Personel nie tylko mówi do dzieci, ale przede wszystkim uważnie ich słucha. Aktywne słuchanie obejmuje zwracanie pełnej uwagi na wypowiedź dziecka, powtarzanie lub parafrazowanie wypowiedzi w celu potwierdzenia zrozumienia, zadawanie pytań pogłębiających myśli dziecka, wykazywanie zainteresowania emocjami i opiniami dziecka.

Takie podejście pokazuje dzieciom, że ich głos jest ważny, wzmacnia pewność siebie i motywuje do dalszej komunikacji.

- Personel systematycznie wprowadza nowe słowa, zwroty i pojęcia w kontekście codziennych zajęć. Stosowane metody obejmują opowiadanie historyjek, bajek i legend z wyjaśnieniem trudniejszych słów, zabawy językowe, rymowanki, piosenki, zagadki i gry słowne, nazywanie przedmiotów, zjawisk i emocji w trakcie codziennych czynności, wspólne opisywanie obrazków, sytuacji czy doświadczeń dzieci, co pozwala ćwiczyć synonimy, przeciwieństwa i pojęcia abstrakcyjne. Dzięki tym działaniom dzieci rozwijają umiejętność precyzyjnego wyrażania myśli, poszerzają zasób słownictwa i uczą się konstruowania pełnych wypowiedzi, co stanowi solidną podstawę dla późniejszej nauki czytania i pisania.

8.2 Aktywności językowe

- Dzieci uczestniczą w codziennych rozmowach i dialogach, które uczą ich formułowania myśli, wyrażania emocji oraz słuchania innych. Opiekunowie stosują różnorodne strategie wspierające aktywną komunikację m.in. zadawanie pytań otwartych, które zachęcają dzieci do rozwiniętych wypowiedzi, np. „Co byś zrobił w takiej sytuacji?”. Wspólne opisywanie obserwowanych sytuacji, obrazków, przyrody czy doświadczeń dnia codziennego. Moderowanie dialogów grupowych, gdzie dzieci uczą się czekać na swoją kolej, reagować na wypowiedzi innych i negocjować znaczenie słów. Dzieci są zachęcane do wymiany pomysłów podczas zabaw, gier i projektów edukacyjnych. Dzięki regularnym rozmowom i dialogom dzieci rozwijają myślenie krytyczne, umiejętność argumentowania oraz kompetencje społeczne niezbędne w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Czytanie i słuchanie tekstów literackich oraz edukacyjnych jest integralną częścią rozwoju językowego. W placówce stosuje się różnorodne formy pracy z tekstem takie jak głośne czytanie przez opiekuna, które wprowadza dzieci w świat literatury, rozwija wyobraźnię, koncentrację i zdolność rozumienia treści. Dzieci uczą się słuchać, obserwować ilustracje i zadawać pytania dotyczące tekstu. Poprzez wspólne opowiadanie historii dzieci są zachęcane do tworzenia własnych opowieści, dokańczania rozpoczętych historii lub wymyślania alternatywnych zakończeń. Takie działania rozwijają kreatywność, umiejętność narracji i pamięć słuchową. Opiekun czyta wiersze, rymowanki, bajki lub krótkie opowiadania, a dzieci odpowiadają na pytania, opisują postacie i wydarzenia, co rozwija rozumienie tekstu oraz umiejętność koncentracji. W trakcie czytania opiekun zwraca uwagę na nowe wyrazy, tłumaczy ich znaczenie i zachęca dzieci do ich używania w codziennych rozmowach i zabawach. Dzięki takim aktywnościom dzieci rozwijają kompetencje językowe, poszerzają słownictwo, uczą się budowania zdań i wyrażania myśli w sposób zrozumiały dla innych, a także rozwijają pasję do czytania i poznawania literatury.

STANDARD 9

Rozwój fizyczny i sensoryczny

9.1 Wskazówki metodyczne

- Motoryka duża -obejmuje ruchy całego ciała, które rozwijają siłę mięśni, koordynację, równowagę i sprawność fizyczną. Dzieci uczestniczą w zajęciach ruchowych takich jak: zabawy na świeżym powietrzu (bieganie, skakanie, wspinanie się), gry i ćwiczenia gimnastyczne w sali (tor przeszkód, ćwiczenia równoważne, taniec, rytmika), zajęcia sportowe i ruchowe z wykorzystaniem piłek, hula-hop, skakanek i innych przyborów.
- Poprzez te aktywności dzieci rozwijają świadomość własnego ciała, koordynację ręka–oko–ciało, a także uczą się współpracy w grupie podczas zabaw zespołowych.
- Motoryka mała -obejmuje precyzyjne ruchy rąk i palców, które są niezbędne do wykonywania codziennych czynności, pisania i korzystania z przyborów. Ćwiczenia motoryki małej obejmują: manipulowanie drobnymi przedmiotami (klocki, koraliki, guziki), rysowanie, malowanie, wycinanie i naklejanie, układanie puzzli, nawlekanie sznurków i zabawy konstrukcyjne, proste czynności samoobsługowe, takie jak zapinanie guzików, wiązanie sznurówek, samodzielne korzystanie ze sztućców.
- Rozwój motoryki małej wspiera precyzję, koordynację ręka–oko, cierpliwość i koncentrację.
- Rozwój zmysłów.
  - Wzrok -stymulowany poprzez zabawy wymagające obserwacji, rozpoznawania kształtów, kolorów, porównywania elementów, układanie wzorów i układanek.
  - Słuch -rozwijany poprzez gry dźwiękowe, słuchanie muzyki, wierszy, opowiadań, a także rytmizację i naukę rozpoznawania dźwięków otoczenia.
  - Dotyk -ćwiczony poprzez zabawy sensoryczne, masy plastyczne, piasek, wodę, materiałowe faktury, dotykanie różnych powierzchni.
  - Węch i smak -rozwijane poprzez doświadczenia z zapachami i smakami w czasie zabaw kulinarnych, eksperymentów sensorycznych oraz przygotowywania prostych posiłków.
  - Równowaga i propriocepcja -stymulowane poprzez ćwiczenia na równoważniach, tory przeszkód, skoki, wspinanie się, które wspierają świadomość własnego ciała i orientację w przestrzeni.

9.2 Aktywności

- Zabawy sensoryczne pozwalają dzieciom poznawać świat poprzez zmysły, rozwijać percepcję i koncentrację oraz eksperymentować w bezpiecznym środowisku. Do typowych działań należą: manipulowanie różnymi materiałami: piasek, woda, kasza, ryż, masa plastyczna, glina, ciastolina; odkrywanie różnych faktur i temperatur: gładkie, szorstkie, miękkie, zimne lub ciepłe powierzchnie; zabawy z wykorzystaniem zapachów i smaków:

rozpoznawanie owoców, warzyw, przypraw lub aromatów; ćwiczenia słuchowe: rozpoznawanie dźwięków instrumentów, odgłosów przyrody lub nagranych głosów.

- Zabawy sensoryczne wspierają rozwój poznawczy, językowy i emocjonalny, umożliwiają wyciszenie oraz pomagają dzieciom w regulacji emocji i napięcia.
- Ćwiczenia koordynacyjne i równoważne rozwijają motorykę dużą, świadomość ciała i orientację w przestrzeni. Przykłady działań obejmują: tory przeszkód w sali i na świeżym powietrzu, wymagające przechodzenia po równoważniach, czołgania się, skakania, balansowania; zabawy ruchowe z piłką, skakankami, obręczami lub chustami animacyjnymi; ćwiczenia rytmiczne i taneczne, które synchronizują ruchy ciała z rytmem muzyki; proste ćwiczenia gimnastyczne i rozciągające w formie zabaw.
- Regularne ćwiczenia koordynacji i równowagi przygotowują dzieci do trudniejszych aktywności fizycznych, poprawiają koncentrację, kontrolę nad ciałem i zdolność do współpracy w grupie.
- Przebywanie na świeżym powietrzu jest niezbędne dla prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci. Placówka organizuje różnorodne aktywności na zewnątrz: biegi, skoki, wspinanie, zabawy z piłką i zabawy zespołowe; gry przyrodnicze, eksplorowanie otoczenia, obserwacja roślin i zwierząt; zabawy kreatywne z wykorzystaniem naturalnych materiałów: patyków, liści, kamieni, wody; spacer, wycieczki i zajęcia ruchowe w różnorodnych przestrzeniach, które rozwijają orientację przestrzenną i zdolności motoryczne.
- Aktywności na świeżym powietrzu wspierają odporność, kondycję fizyczną, integrację społeczną oraz rozwój emocjonalny. Pozwalają dzieciom na ekspresję ruchową, swobodną eksplorację świata i naukę poprzez doświadczenie.

STANDARD 10

Twórcza ekspresja i kultura

10.1 Warunki i wskazówki

- Dzieci mają możliwość podejmowania różnorodnych działań artystycznych, w których mogą wyrażać własne pomysły, emocje i doświadczenia. Wspieranie swobodnej twórczości obejmuje prace plastyczne: malowanie, rysowanie, wyklejanie, modelowanie z gliny, ciastoliny czy mas plastycznych. Zabawy konstrukcyjne i przestrzenne: budowanie z klocków, tworzenie makiet, projektowanie przestrzeni w sali lub ogrodzie. Muzykę i ruch: śpiewanie, gra na instrumentach, rytmika, taniec improwizowany, eksperymentowanie z dźwiękiem. Teatr i dramatyzację: odgrywanie ról, inscenizacje historyjek, pantomima i krótkie przedstawienia. Personel zachęca dzieci do eksperymentowania, poszukiwania własnych rozwiązań i wykorzystywania różnych materiałów. Ważne jest docenianie procesu twórczego, a nie tylko efektu końcowego, co rozwija pewność siebie i motywację do działania.

- Placówka zapewnia dzieciom kontakt z różnymi formami kultury, aby rozwijały wrażliwość estetyczną, ciekawość świata i szacunek dla dziedzictwa kulturowego. Działania obejmują czytanie książek i opowieści z różnych kultur oraz omawianie ilustracji, postaci i fabuły, wyjścia do muzeów, teatrów, galerii i miejsc kultury dostosowanych do wieku dzieci, udział w koncertach, warsztatach artystycznych i wydarzeniach lokalnych, prezentowanie dzieciom muzyki, tańców, legend, tradycji i zwyczajów, w tym poznawanie świąt i obrzędów. Dostęp do kultury wspiera rozwój wyobraźni, wzbogaca słownictwo, rozwija kompetencje społeczne i emocjonalne, a także kształtuje otwartość i ciekawość wobec różnorodności świata. Takie warunki i wskazówki pozwalają dzieciom na harmonijny rozwój twórczy, emocjonalny i poznawczy, a także wprowadzają je w świat kultury w sposób angażujący i przystępny.

10.2 Działania personelu

- Opiekunowie aktywnie wspierają dzieci w wyrażaniu emocji, myśli i doświadczeń poprzez różne formy aktywności. Obejmuje to zadawanie pytań otwartych („Co przedstawia twoja praca?”, „Jak się czuł bohater?”), akceptowanie indywidualnych pomysłów i interpretacji, bez porównywania dzieci między sobą, umożliwianie wyboru sposobu wykonania zadania (dziecko decyduje, jakich materiałów użyje i jak stworzy pracę), włączanie elementów dramy, improwizacji ruchowej i opowiadania historii. Zachęcanie do nazywania emocji podczas rysowania, zabawy i odgrywania ról, docenianie wysiłku i zaangażowania zamiast oceny estetycznej („Widzę, że długo nad tym pracowałeś”). Takie działania budują poczucie sprawczości, rozwijają kreatywność oraz uczą dzieci odwagi w prezentowaniu własnych pomysłów.
- Personel zapewnia dzieciom dostęp do wielu materiałów plastycznych i konstrukcyjnych, aby mogły eksperymentować i odkrywać różne sposoby tworzenia. Wśród nich znajdują się materiały plastyczne: kredki, farby, pastele, flamastry, węgiel rysunkowy, kreda, materiały przestrzenne: plastelina, masa solna, glina, papier, karton, materiały tekstylne, materiały naturalne: liście, patyki, kamienie, piasek, szyszki, nasiona, materiały wtórne i sensoryczne: rolki po papierze, pudełka, nakrętki, folie, tkaniny o różnych fakturach, proste instrumenty muzyczne i przedmioty wydające dźwięki. Dzieci uczą się samodzielnie dobierać narzędzia, poznają właściwości materiałów i rozwijają kreatywne myślenie poprzez eksperymentowanie. Ważne jest umożliwienie swobodnego korzystania z materiałów przy jednoczesnym uczeniu zasad porządku i bezpieczeństwa.

STANDARD 11

Praca na podstawie planu

11.1 Realizacja planu

- Planowanie dnia zgodnie z potrzebami rozwojowymi i możliwościami dzieci.
- Dostosowywanie aktywności do wieku, tempa pracy i samopoczucia dziecka.

- Wykorzystywanie codziennych sytuacji (posiłki, ubieranie się, zabawa, odpoczynek) jako okazji do uczenia samodzielności i komunikacji.
- Stosowanie ustalonych metod pracy oraz spójnych zasad wychowawczych przez wszystkich członków personelu.
- Zapewnianie równowagi między aktywnością a odpoczynkiem.
- Reagowanie na bieżące potrzeby grupy przy zachowaniu głównych założeń planu.
- Obserwowanie postępów dzieci i modyfikowanie działań w razie potrzeby.

11.2 Analiza planu

- Podsumowanie realizacji założeń planu w minionym roku.
- Omówienie obserwacji dotyczących funkcjonowania dzieci w grupie.
- Analiza trudności i sukcesów wychowawczych oraz edukacyjnych.
- Uwzględnienie opinii personelu, rodziców oraz w miarę możliwości dzieci.
- Weryfikacja stosowanych metod pracy i organizacji dnia.

STANDARD 12 **Podnoszenie kwalifikacji**

12.1 Organizacja pracy

- Organizacja pracy personelu opiera się na systematycznej współpracy zespołu oraz stałym podnoszeniu jakości opieki i wychowania. Działania te mają na celu zapewnienie spójności oddziaływań wychowawczych, wymianę doświadczeń oraz bieżące reagowanie na potrzeby dzieci i rodziców.
- Regularnie organizowane są spotkania personelu, podczas których omawiane są bieżące sprawy grupy, postępy dzieci, trudności wychowawcze oraz planowane działania. Spotkania służą ustalaniu wspólnych zasad pracy, wymianie obserwacji i wypracowywaniu jednolitych sposobów reagowania w różnych sytuacjach wychowawczych.
- Personel uczestniczy w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje opiekuńcze, wychowawcze i komunikacyjne. Zdobyta wiedza jest wdrażana w codziennej pracy z dziećmi oraz omawiana podczas spotkań zespołu, co sprzyja ciągłemu rozwojowi placówki.
- Pracownicy dokonują okresowej samooceny swojej pracy, analizując skuteczność stosowanych metod, relacje z dziećmi oraz organizację dnia. Wnioski są omawiane zespołowo i wykorzystywane do doskonalenia praktyki pedagogicznej oraz poprawy jakości opieki.

- Personel utrzymuje stały kontakt z rodzicami poprzez rozmowy codzienne, konsultacje indywidualne oraz komunikację elektroniczną. Rodzice są informowani o funkcjonowaniu dziecka w placówce, jego postępach i ewentualnych trudnościach, a ich uwagi i sugestie są uwzględniane w planowaniu działań wychowawczych.

12.2 Wdrażanie nowych pracowników

Procedury:

- Zapoznanie pracownika z dokumentacją placówki, regulaminami, planem pracy oraz standardami opieki nad dziećmi,
- Omówienie zasad bezpieczeństwa, higieny oraz reagowania w sytuacjach trudnych i nagłych,
- Przedstawienie organizacji dnia i sposobów komunikacji z dziećmi oraz rodzicami,
- Zapoznanie z przyjętymi metodami pracy i sposobami reagowania wychowawczego stosowanymi przez zespół,
- Obserwację pracy doświadczonego pracownika oraz stopniowe przejmowanie obowiązków,
- Wsparcie opiekuna lub mentora w pierwszym okresie pracy,
- Możliwość zadawania pytań i omawiania wątpliwości podczas spotkań zespołu.

12.3 Nadzór realizacji planu

- Osoba odpowiedzialna za nadzór prowadzi planowe i bieżące obserwacje pracy personelu w naturalnych sytuacjach dnia codziennego (zabawa, posiłki, odpoczynek, czynności higieniczne, kontakty z rodzicami). Obserwacje służą ocenie zgodności działań z przyjętymi standardami oraz identyfikacji obszarów wymagających wsparcia.
- Po obserwacjach pracownicy otrzymują konstruktywną informację zwrotną. Obejmuje ona wskazanie mocnych stron pracy, obszarów do rozwoju oraz propozycje konkretnych rozwiązań. Informacja przekazywana jest w sposób wspierający i partnerski, z poszanowaniem kompetencji pracownika.
- Personel regularnie dokonuje samooceny swojej pracy, analizując sposób komunikacji z dziećmi, organizację dnia oraz stosowane metody wychowawcze. Wnioski omawiane są podczas spotkań zespołu i wykorzystywane do planowania dalszych działań doskonalących.

12.4 System szkoleń

- Komunikacja z małym dzieckiem 1 godz.- komunikacja werbalna i niewerbalna, reagowanie na emocje dziecka, budowanie bezpiecznej relacji.
- Trudne zachowania dzieci w żłobku 1 godz. -agresja, gryzienie, napady złości, przyczyny zachowań trudnych, sposoby reagowania.
- Współpraca i komunikacja z rodzicami 1 godz.- przekazywanie informacji o dziecku, rozmowy trudne, budowanie relacji partnerskich.

- Współpraca personelu żłobka i spójność oddziaływań opiekuńczych 1 godz. -znaczenie współpracy w zespole opiekuńczym, spójność działań wychowawczych i opiekuńczych, komunikacja między pracownikami, odpowiedzialność zespołowa za bezpieczeństwo i dobro dziecka.
- Dobrostan psychiczny pracownika żłobka i zapobieganie wypaleniu zawodowemu 2 godz. -stres zawodowy, granice emocjonalne, techniki regeneracji, wzmacnianie zasobów.
- Zespół opiekuńczy w nowych standardach -kwalifikacje, obowiązki i odpowiedzialność 1 godz. -wymagania wobec personelu, dokumentacja, planowanie pracy, ewaluacja jakości.
- 3 naturalne sposoby na przebudźcowanie dzieci -3 godz. -jak naturalne materiały i techniki możesz wykorzystać do wyciszenia układu nerwowego dziecka. Praktyczne zabawy sensoryczne, które pomagają zredukować napięcie i stres. Wskazówki, jak stworzyć w domu spokojne środowisko wspierające regulację emocji.

12.5 Komunikacja wewnętrzna

- Komunikacja wewnętrzna w placówce opiera się na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności oraz dbałości o dobro dziecka. Personel zobowiązany jest do przestrzegania zasad etycznych w kontaktach ze współpracownikami, rodzicami i dziećmi, a także do utrzymywania atmosfery współpracy i zaufania. Do podstawowych zasad należą: życzliwa i kulturalna forma wypowiedzi, unikanie oceniania i krytyki personalnej, przekazywanie informacji w sposób jasny i rzeczowy, zachowanie poufności informacji dotyczących dzieci i rodzin, reagowanie na trudności w sposób spokojny i profesjonalny.
- W sytuacjach spornych pracownicy dążą do ich wyjaśnienia w bezpośredniej rozmowie, z uwzględnieniem punktu widzenia każdej ze stron. W pierwszej kolejności zachęca się do dialogu i poszukiwania wspólnego rozwiązania. Jeżeli konflikt nie zostanie rozwiązany, sprawa przekazywana jest przełożonemu, który po wysłuchaniu stron pomaga w ustaleniu sposobu postępowania. W razie potrzeby ustalenia są zapisywane i omawiane podczas spotkań zespołu, aby zapobiegać podobnym sytuacjom w przyszłości.

STANDARD 13

Bezpieczeństwo i zdrowie dzieci

13.1 Personel podpisał zobowiązanie do respektowania kodeksu etycznego

Placówka działa w oparciu o kodeks etyczny określający standardy postępowania wobec dzieci, rodziców i współpracowników. Personel zobowiązany jest do traktowania każdego dziecka z szacunkiem, uwzględniania jego potrzeb, emocji i granic oraz reagowania w sposób spokojny i wspierający. Kodeks obejmuje również zasady poufności informacji, odpowiedzialności zawodowej oraz współpracy zespołowej. Pracownicy zapoznają się z nim przed rozpoczęciem pracy i stosują go w codziennej praktyce.

13.2 Personel jest zapoznany z:

- pomieszczenia i wyposażenie są regularnie kontrolowane pod kątem bezpieczeństwa (stabilność mebli, brak ostrych krawędzi, zabezpieczenia kontaktów, zamknięcia okien i drzwi, sprawność zabawek i sprzętu sportowego),
- w placówce obowiązują procedury odbioru dzieci -dziecko może być odebrane wyłącznie przez rodzica/opiekuna prawnego lub osobę pisemnie upoważnioną. Personel weryfikuje tożsamość osoby odbierającej,
- pracownicy znają i stosują procedury postępowania w przypadku wypadku, nagłego zachorowania dziecka, zagrożenia pożarowego, ewakuacji, zaginięcia dziecka oraz innych sytuacji kryzysowych. W widocznych miejscach znajdują się numery alarmowe oraz instrukcje postępowania,
- w placówce dostępna jest apteczka pierwszej pomocy, a wyznaczeni pracownicy posiadają aktualne przeszkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- wyjścia poza teren placówki organizowane są zgodnie z regulaminem wycieczek -z zachowaniem odpowiedniej liczby opiekunów, zgód rodziców oraz zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- placówka współpracuje z rodzicami w zakresie informowania o stanie zdrowia dziecka, alergiach i przyjmowanych lekach oraz stosuje ustalone zasady podawania leków,
- wszelkie zdarzenia niebezpieczne są dokumentowane, analizowane i omawiane w zespole w celu zapobiegania ich powtórzeniu.

13.3 W instytucji opieki są powszechnie dostępne informacje o sposobach zgłaszania przemocy i innych zachowań niepożądanych:

- każdy pracownik ma obowiązek niezwłocznie reagować na sygnały mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka zarówno zauważone bezpośrednio, jak i wynikające z obserwacji zachowania, wypowiedzi dziecka lub informacji od innych osób,
- pracownik zgłasza swoje podejrzenia dyrektorowi i sporządza notatkę służbową opisującą zdarzenie lub niepokojące symptomy,
- dyrektor podejmuje dalsze działania zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” oraz zawiadamia odpowiednie instytucje: policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej lub inne służby,
- w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka pracownik niezwłocznie wzywa służby ratunkowe (112) i zapewnia dziecku bezpieczeństwo,
- rozmowy z dzieckiem prowadzone są w sposób spokojny, wspierający i niedyrektywny bez oceniania, sugerowania odpowiedzi ani składania obietnic, których nie można dotrzymać.

- Informacje o podejrzeniu przemocy traktowane są jako poufne i przekazywane wyłącznie osobom oraz instytucjom uprawnionym.
- Placówka współpracuje z rodzicami/opiekunami, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu dziecka, oraz z instytucjami wspierającymi rodzinę.
- Personel jest regularnie szkolony w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i właściwego reagowania.

13.4 Indywidualny program:

- program indywidualny opracowywany jest dla dziecka wymagającego dodatkowego wsparcia, w szczególności w przypadku trudności rozwojowych, zdrowotnych, emocjonalnych, adaptacyjnych, sensorycznych, wychowawczych lub szczególnych uzdolnień.
- podstawą opracowania programu jest obserwacja pedagogiczna, rozmowy z rodzicami, analiza dokumentacji (np. opinia/orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, zaświadczenia specjalistów) oraz współpraca zespołu nauczycieli i specjalistów.
- program określa cele krótko- i długoterminowe. Metody i formy pracy z dzieckiem, dostosowanie wymagań i organizacji dnia. Sposoby wspierania funkcjonowania społecznego i emocjonalnego, zakres współpracy z rodzicami. Działania specjalistyczne (np. logopedyczne, terapeutyczne, rewalidacyjne, kompensacyjno-wyrównawcze), zasady monitorowania postępów.
- program realizowany jest w codziennej pracy dydaktycznej i wychowawczej, a także podczas zajęć specjalistycznych. Działania mają charakter wspierający i wzmacniający potencjał dziecka, bez stygmatyzowania.
- postępy dziecka są systematycznie dokumentowane i omawiane w zespole oraz z rodzicami. Program podlega okresowej ewaluacji i modyfikacji w zależności od efektów oraz zmieniających się potrzeb dziecka.
- rodzice są informowani o założeniach programu, współuczestniczą w jego realizacji i otrzymują wskazówki do pracy w domu.
- w przypadku dzieci szczególnie uzdolnionych program obejmuje działania rozwijające zainteresowania i kompetencje ponadprogramowe.

13.5 W planie dnia uwzględnia się:

- wyjścia na zewnątrz odbywają się każdego dnia, o ile warunki pogodowe i stan powietrza nie zagrażają zdrowiu dzieci (np. bardzo silny wiatr, burza, mróz poniżej ustalonych norm, upał, wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza),
- czas pobytu na dworze dostosowany jest do wieku dzieci, pory roku oraz aktualnych warunków atmosferycznych. W okresie letnim może być wydłużany, zimą skracany i dzielony na krótsze części,

- dzieci przebywają na tarasie, realizując zabawy ruchowe, obserwacje przyrodnicze oraz aktywności wspierające rozwój motoryczny,
- przed wyjściem personel sprawdza teren pod kątem bezpieczeństwa, a dzieci przygotowywane są do wyjścia odpowiednio do pogody (ubranie warstwowe, nakrycie głowy, krem z filtrem, rękawiczki itp.).
- podczas pobytu na zewnątrz opiekunowie sprawują stały nadzór nad dziećmi, dbają o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa oraz uczą prawidłowego korzystania ze sprzętu terenowego,
- liczba opiekunów jest dostosowana do liczebności i wieku grupy,
- w przypadku czasowego ograniczenia wyjść (np. alarm smogowy, ekstremalne temperatury) organizowane są w sali zajęcia ruchowe zastępujące aktywność na zewnątrz,
- informacje o koniecznym ubiorze lub dodatkowym wyposażeniu przekazywane są rodzicom na bieżąco.

STANDARD 14 **Aranżacja przestrzeni**

14.1. Strefy aktywności:

- strefa zabawy konstrukcyjnej i manipulacyjnej -wyposażona jest w klocki, układanki, sortery, elementy do budowania i składania. Rozwija logiczne myślenie, koordynację wzrokowo-ruchową, planowanie i współpracę w grupie.
- strefa czytelnicza i wyciszenia -miejsce z książkami, poduszkami i miękkimi elementami. Przeznaczone do odpoczynku, oglądania książek, słuchania opowiadań i wyciszenia emocji. Dziecko może z niej korzystać dobrowolnie, gdy potrzebuje spokoju.
- strefa zabawy tematycznej (kącik ról społecznych) -wyposażona w rekwizyty do zabawy w dom, sklep, lekarza, kuchnię itp. Wspiera rozwój społeczny, komunikację, odgrywanie ról i rozumienie zasad życia społecznego.
- strefa ruchowa -przestrzeń do aktywności fizycznej: materace, tory przeszkód, elementy równoważne, piłki. Służy rozwojowi motoryki dużej, koordynacji i rozładowaniu energii.

Zasady funkcjonowania stref:

- dzieci mają możliwość samodzielnego wyboru aktywności w określonym czasie dnia,
- materiały są dostępne na wysokości dziecka i oznaczone obrazkowo,
- liczba dzieci w danej strefie może być ograniczona dla komfortu i bezpieczeństwa,
- po zakończonej zabawie dzieci uczą się odkładania materiałów na miejsce,

- opiekunowie pełnią rolę obserwatora i wspierającego przewodnika, nie narzucają aktywności,
- strefy są modyfikowane zgodnie z tematyką zajęć i potrzebami rozwojowymi grupy.

14.2. Autonomia dzieci:

- dzieci uczą się samodzielnie ubierać i rozbierać, korzystać z toalety, myć ręce, sprzątać po sobie, nakrywać do stołu oraz dbać o swoje rzeczy. Personel udziela pomocy tylko w niezbędnym zakresie,
- dzieci mają możliwość wyboru zabawy, miejsca pracy, materiałów, partnera do aktywności oraz w określonych sytuacjach kolejności wykonywania zadań. Opiekun proponuje, nie narzuca,
- zachęca się dzieci do mówienia o swoich uczuciach i oczekiwaniach. Dorośli pomagają je nazwać, uczą sposobów radzenia sobie z napięciem oraz szanowania granic innych osób,
- dzieci współtworzą zasady funkcjonowania grupy (np. kontrakt grupowy), uczą się odpowiedzialności za wspólną przestrzeń oraz konsekwencji własnych działań,
- w sytuacjach konfliktowych nauczyciel wspiera rozmowę i mediację, zachęca dzieci do poszukiwania rozwiązań zamiast podawania gotowych odpowiedzi,
- dzieci otrzymują zadania adekwatne do możliwości (dyżury, pomoc w organizacji zajęć), co wzmacnia wiarę we własne umiejętności i odpowiedzialność.

14.3. Stały dostęp do wody:

- w każdej sali znajduje się łatwo dostępne dla dzieci miejsce z wodą (dystrybutor, dzbanek lub butelki wielorazowe) oraz kubki dostosowane do wieku dzieci,
- dzieci mogą napić się wody w dowolnym momencie dnia bez konieczności prośzenia o zgodę z zachowaniem zasad higieny i bezpieczeństwa,
- personel regularnie przypomina o picciu, szczególnie podczas upałów, zwiększonej aktywności fizycznej, pobytu na zewnątrz oraz w okresie grzewczym,
- woda jest wymieniana na świeżą w ciągu dnia, a naczynia są systematycznie myte i dezynfekowane zgodnie z zasadami higieny,
- każde dziecko może korzystać z własnego, podpisanego bidonu lub kubka przechowywanego w wyznaczonym miejscu,
- podczas posiłków woda stanowi podstawowy napój. Słodzone napoje nie są podawane na co dzień,
- rodzice są informowani o znaczeniu odpowiedniego nawodnienia i zachęceni do wyposażania dziecka w bidon, jeśli obowiązuje taka organizacja pracy,

- w przypadku zaleceń zdrowotnych (np. zwiększone zapotrzebowanie na płyny) personel zwraca szczególną uwagę na regularne nawadnianie dziecka.

14.4. Brak stałego tła dźwiękowego:

- muzyka i nagrania dźwiękowe wykorzystywane są wyłącznie celowo – jako element zajęć dydaktycznych, ruchowych, relaksacyjnych lub uroczystości i po ich zakończeniu są wyłączane,
- podczas swobodnej zabawy oraz pracy własnej dzieci panuje naturalny poziom hałasu wynikający z aktywności, bez dodatkowych bodźców elektronicznych,
- w czasie odpoczynku i wyciszenia zapewnia się ciszę lub delikatne, krótkotrwałe dźwięki relaksacyjne o niskim natężeniu,
- personel zwraca uwagę na kulturę akustyczną mówi spokojnym tonem, unika podnoszenia głosu i gwałtownych sygnałów dźwiękowych,
- dzieci uczone są świadomego korzystania z głosu oraz rozpoznawania potrzeby ciszy u siebie i innych,
- w sytuacji nadmiernego pobudzenia grupy opiekun wprowadza krótkie aktywności wyciszające (oddechowe, relaksacyjne, uważnościowe),
- korzystanie z urządzeń multimedialnych odbywa się sporadycznie i wyłącznie w celach edukacyjnych, pod nadzorem nauczyciela.

14.5. Materiały naturalne:

- drewno (klocki, krążki, patyki, deseczki),
- kamienie, muszle, szyszki, kasztany, żołądźcie,
- piasek, ziemia, glina,
- woda, lód, śnieg (w warunkach bezpiecznych),
- tkaniny naturalne (bawełna, len, wełna),
- nasiona, ziarna, suszone rośliny,
- materiały przyrodnicze przynoszone z ogrodu i spacerów.

Zasady korzystania:

- materiały są udostępniane dzieciom przez opiekunów i dobrane do wieku oraz możliwości rozwojowych,
- przedmioty są regularnie sprawdzane pod kątem bezpieczeństwa i czystości.
- dzieci uczą się ostrożnego obchodzenia z materiałem,

- nauczyciel pokazuje różne sposoby wykorzystania, pozostawiając przestrzeń na swobodną eksplorację i własne pomysły dziecka,
- materiały naturalne wykorzystywane są w zabawach konstrukcyjnych, matematycznych, plastycznych, sensorycznych i badawczych.

Cele:

- rozwijanie percepcji zmysłowej i motoryki małej,
- wspieranie kreatywności i myślenia twórczego,
- budowanie uważności i koncentracji,
- kształtowanie szacunku do przyrody i postaw ekologicznych,
- regulacja emocjonalna poprzez kontakt z naturalnymi fakturami i strukturami.

STANDARD 15 **Adaptacja dzieci**

15.1. Wyznaczenie osób odpowiedzialnych:

15.1.1 Zapoznanie rodziców z zasadami i procedurami, zanim dziecko zacznie uczęszczać do instytucji opieki, w tym o konieczności towarzyszenia dziecku przez bliską osobę dorosłą w czasie adaptacji

- każde dziecko ma przypisanego opiekuna (nauczyciela lub wychowawcę), który pełni rolę przewodnika podczas procesu adaptacji,
- osoba odpowiedzialna monitoruje samopoczucie dziecka, obserwuje jego reakcje i dostosowuje sposób wsparcia do indywidualnych potrzeb,
- opiekun informuje zespół o postępach dziecka, ewentualnych trudnościach oraz strategiach ułatwiających adaptację,
- w razie potrzeby wyznacza się dodatkowego opiekuna wspierającego dziecko w pierwszych dniach lub tygodniach pobytu w placówce.

15.1.2 Współpraca z rodzicami:

- rodzice są kluczowymi partnerami w procesie adaptacji -są informowani o zasadach funkcjonowania placówki, harmonogramie dnia i możliwych etapach przyzwyczajania dziecka do nowych warunków,
- placówka umożliwia rodzicom obecność dziecka w pierwszych dniach (np. krótsze pobyty, wspólne zabawy), aby dziecko poczuło bezpieczeństwo w nowym środowisku,
- opiekun regularnie rozmawia z rodzicami o postępach dziecka, trudnych momentach i strategiach wsparcia w domu,

- rodzice otrzymują wskazówki, jak przygotować dziecko do pobytu w placówce, np. rozmowy o nowych zasadach, samodzielne ubieranie się, radzenie sobie z emocjami.

15.1.3 Indywidualne podejście:

- adaptacja dostosowana jest do tempa i potrzeb każdego dziecka -czas pobytu, forma zajęć i intensywność kontaktu z grupą są elastyczne,
- dziecko ma możliwość stopniowego uczestnictwa w różnych aktywnościach -od obserwacji przez wspólne zabawy z opiekunem po pełne uczestnictwo w zajęciach grupowych,
- opiekun uwzględnia cechy temperamentu, doświadczenia wcześniejsze i potrzeby emocjonalne dziecka.
- w przypadku dzieci z trudnościami adaptacyjnymi stosuje się dodatkowe strategie, np. wspólne rytuały, krótsze dni pobytu, wsparcie rówieśników lub specjalistów (psychologa, pedagoga).
- obserwacja i dokumentacja postępów dziecka umożliwia modyfikowanie działań i zapewnienie maksymalnego komfortu w procesie adaptacyjnym.

STANDARD 16

Komunikacja i współpraca

16.1 System informowania:

- placówka posiada ujednolicony system przekazywania informacji rodzicom, który obejmuje zarówno informacje bieżące (np. harmonogram dnia, wydarzenia), jak i te związane z rozwojem i potrzebami dziecka,
- informacje przekazywane są różnymi kanałami: ustnie (bezpośrednia rozmowa z opiekunem), pisemnie (notatki, dzienniki, tablice informacyjne), elektronicznie (e-mail, platforma komunikacyjna LiveKid),
- rodzice informowani są o zmianach w funkcjonowaniu placówki, procedurach bezpieczeństwa, zajęciach specjalistycznych, wyjazdach i wycieczkach,
- system obejmuje także informowanie o sukcesach i osiągnięciach dziecka, jego potrzebach oraz ewentualnych trudnościach rozwojowych lub zdrowotnych,
- wszelkie informacje są przekazywane w sposób zrozumiały, rzetelny i terminowy, z poszanowaniem poufności.

16.2 Spotkania z rodzicami:

- placówka organizuje regularne spotkania indywidualne (konsultacje, rozmowy wychowawcze) i grupowe (zebrania ogólne, warsztaty, konsultacje tematyczne),

- spotkania mają na celu wymianę informacji o dziecku, omawianie postępów, planowanie wsparcia indywidualnego, ustalanie działań wychowawczych oraz edukacyjnych w domu i placówce,
- spotkania prowadzone są w atmosferze współpracy i partnerstwa, z możliwością zadawania pytań i zgłaszania sugestii,
- rodzice mają również możliwość bieżącego kontaktu z opiekunem lub dyrektorem w razie potrzeby (telefon, e-mail, spotkanie umówione indywidualnie).

16.3 Rodzice są informowani o planowanych spotkaniach (indywidualnych i grupowych) z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem

16.4 Składanie wniosków, uwag lub skarg:

- Ustnie, bezpośrednio do dyrektora/kierownika placówki lub osoby upoważnionej.
- Pisemnie, poprzez złożenie pisma w siedzibie placówki.
- Elektronicznie, za pośrednictwem poczty e-mail placówki,

16.5 Badanie satysfakcji:

- placówka regularnie bada satysfakcję rodziców i dzieci z jakości opieki, zajęć i warunków pobytu,
- badania prowadzone są za pomocą ankiet, rozmów indywidualnych, spotkań grupowych oraz obserwacji zachowań dzieci i ich zaangażowania w aktywności,

16.6 Wyniki bada:

- wyniki badania satysfakcji analizowane są przez zespół placówki w celu wprowadzania zmian i ulepszania działań edukacyjnych, organizacyjnych i opiekuńczych,
- badanie satysfakcji jest cykliczne i umożliwia monitorowanie skuteczności komunikacji, jakości współpracy oraz dostosowywania oferty placówki do potrzeb dzieci i rodziców.

16.7 Konsultacje z rodzicami:

- Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny podlega konsultacjom z rodzicami dzieci, a w przypadku gdy w żłobku została utworzona rada rodziców - z tą radą

STANDARD 17 **Udział rodziców**

17.1 Konsultacje decyzji:

- rodzice są konsultowani w sprawach zajęć dodatkowych oraz indywidualnych potrzeb dziecka,
- placówka organizuje spotkania indywidualne lub grupowe w celu omówienia zmian, planów lub problemów wychowawczych,

- rodzice mają możliwość zgłaszania sugestii i opinii dotyczących organizacji dnia, programów indywidualnych oraz procedur bezpieczeństwa,
- konsultacje są prowadzone w duchu partnerstwa i poszanowania doświadczenia rodziców, przy zachowaniu transparentności decyzji dyrekcji i zespołu nauczycieli.

17.2 Formy uczestnictwa:

- udział w uroczystościach, warsztatach, zajęciach otwartych, wycieczkach i wydarzeniach specjalnych,
- współtworzenie materiałów edukacyjnych lub pomoc w zajęciach praktycznych,
- udział w zebraniach lub grupowych konsultacjach,
- współpracę przy projektach tematycznych i inicjatywach środowiskowych.
- formy uczestnictwa dostosowane są do potrzeb rodziców, możliwości organizacyjnych placówki oraz zasad bezpieczeństwa.

17.3 Miejsce do pozostawiania informacji dla innych rodziców:

- Placówka zapewnia rodzicom/opiekunom prawnym możliwość wzajemnej komunikacji poprzez udostępnienie miejsca do zamieszczania informacji.
- Na terenie placówki znajduje się tablica informacyjna dla rodziców przeznaczona do pozostawiania ogłoszeń, informacji organizacyjnych oraz komunikatów między rodzicami.
- Informacje mogą być zamieszczane w sposób:
  - papierowy (przypięcie ogłoszenia do tablicy)
  - elektroniczny za pośrednictwem wskazanej przez placówkę grupy komunikacyjnej np. aplikacja, e-dziennik.
- Zamieszczane treści nie mogą:
  - naruszać dóbr osobistych dzieci, rodziców ani pracowników
  - zawierać danych wrażliwych dzieci
  - mieć charakteru komercyjnego bez zgody dyrektora/kierownika
- Placówka zastrzega sobie prawo usunięcia informacji niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa dzieci lub dobrymi obyczajami.

17.4 Zasady obecności:

- obecność rodziców w placówce odbywa się w sposób kontrolowany i zgodny z regulaminem bezpieczeństwa,
- rodzice zgłaszają chęć obecności z wyprzedzeniem, a ich aktywność jest uzgadniana z opiekunem prowadzącym zajęcia,

- w czasie pobytu rodziców w placówce obowiązuje przestrzeganie zasad dotyczących bezpieczeństwa, higieny i ochrony danych dzieci,
- rodzice nie ingerują w przebieg zajęć, a ich obecność ma charakter wspierający i obserwacyjny, chyba że są zaangażowani w prowadzenie zajęć pod nadzorem opiekuna,
- w sytuacjach szczególnych (np. adaptacja nowego dziecka) obecność rodzica może być wydłużona, aby dziecko poczuło bezpieczeństwo i komfort w nowym środowisku.

STANDARD 18

Wspieranie kompetencji rodzicielskich

18.1 Materiały edukacyjne:

- placówka przygotowuje i udostępnia rodzicom materiały edukacyjne dotyczące rozwoju dziecka, wychowania, zdrowia, bezpieczeństwa oraz wsparcia emocjonalnego i społecznego,
- materiały mogą mieć formę broszur, ulotek, poradników, publikacji elektronicznych, lub krótkich materiałów informacyjnych dostępnych w placówce lub aplikacji LiveKid,
- informacje przekazywane są w sposób przystępny, zrozumiały i praktyczny, zawierający konkretne wskazówki, przykłady działań i propozycje zabaw wspierających rozwój dziecka w domu,
- rodzice mają możliwość konsultowania treści materiałów z nauczycielami i specjalistami w celu lepszego dostosowania do potrzeb swojego dziecka.

18.2 Informacje o ochronie małoletnich:

- placówka edukuje rodziców w zakresie bezpieczeństwa dzieci i ochrony małoletnich, w tym zagrożeń fizycznych, emocjonalnych, cyfrowych i społecznych,
- rodzice otrzymują informacje o procedurach zgłaszania przemocy, sposobach rozpoznawania zagrożeń oraz działaniach profilaktycznych stosowanych w placówce,
- placówka informuje o obowiązkach prawnych rodziców i opiekunów w zakresie ochrony dziecka, a także udostępnia aktualne źródła wiedzy i materiały edukacyjne.

18.3 Kontakt ze specjalistami:

- rodzice mają możliwość konsultacji ze specjalistami współpracującymi z placówką, takimi jak psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta.
- konsultacje mogą odbywać się indywidualnie (spotkania, rozmowy telefoniczne, e-mail) lub grupowo (warsztaty, zajęcia edukacyjne dla rodziców).
- specjaliści udzielają wsparcia w zakresie rozwoju dziecka, trudności wychowawczych, problemów emocjonalnych lub edukacyjnych oraz wskazują praktyczne strategie wspierania dziecka w domu,

- placówka dba o dyskrecję i bezpieczeństwo podczas kontaktu ze specjalistami, a rodzice są informowani o możliwościach korzystania z konsultacji w sposób dobrowolny i świadomy.

18.4 Udostępnianie rodzicom dodatkowych materiałów dotyczących:

- rozwoju psychoruchowego dziecka do lat 3,
- adaptacji dziecka w żłobku,
- wspierania samodzielności,
- rozwoju mowy,
- żywienia dzieci,
- snu i regulacji emocji,
- bezpieczeństwa i profilaktyki urazów.

Materiały są udostępniane w formie papierowej (brozury, ulotki, artykuły, poradniki na tablicy informacyjnej elektronicznej (strona internetowa placówki, poczta e-mail, komunikator, e-dziennik). Materiały pochodzą ze sprawdzonych źródeł (m.in. instytucji publicznych, specjalistów, publikacji edukacyjnych) i są dostosowane do wieku dzieci objętych opieką. Na wniosek rodzica placówka może wskazać dodatkowe źródła wsparcia (np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna, specjalista).

Dokument stanowi całość standardów 1–18 i obowiązuje cały personel instytucji opieki

Dyrektor placówki:
Agnieszka Cichocka